

การวิเคราะห์ข้อมูล

สาเหตุของการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาและสถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพ

จากการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสาเหตุของการย้ายถิ่นนั้น พบว่าปัจจัยหนึ่งได้แก่ปัจจัยทางด้านการศึกษา ในการศึกษาของ Teksa เกี่ยวกับเรื่องนี้ ที่ประเทศจาเมกา^๑ พบว่าระดับการศึกษาของประชากรเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญทำให้เกิดการย้ายถิ่น กล่าวคือในจำนวนผู้ย้ายถิ่นทั้งหมด ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีสัดส่วนเป็นสองเท่าของจำนวนตัวเฉลี่ยของผู้ย้ายถิ่นทั่วประเทศ จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในประเทศไทยของ Meinkoth^๒ พบว่าประมาณร้อยละ ๖๘ ของผู้ย้ายถิ่นมีการศึกษาในระดับที่อ่านออกเขียนได้ และจากการศึกษาของ วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ^๓ พบว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะเห็นว่าท้องถิ่นอื่นเหมาะแก่การทำมาหากินมากกว่าท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีความรู้หรือมีระดับการศึกษาต่ำ ไม่กล้าย้ายออกไปจากท้องถิ่นเดิม เพื่อไปเผชิญโชคในแหล่งอื่น จากการศึกษาของ

^๑ K. Teksa, "On Internal Migration of Jamaica Population" Sydney Conference, contributed Paper, (Sydney : 1967), pp. 647 - 648

^๒ Marain R. Meinkoth, "Migration in Thailand with Particular Reference to The Northeast", Economic Business Bulletin. 14. (June, 1962) p.11

^๓ วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ, "ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ของผู้ที่อาจจะย้ายถิ่น" (พระนคร: สถาบันวิจัยสแตนฟอร์ด, ๒๕๑๑), หน้า ๘

ไพบูลย์ ช่างเรียน^๔ เกี่ยวกับการเพิ่มประชากรในเขตกรุงเทพ-ธนบุรี พบว่าการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชากรย้ายถิ่น โดยเห็นได้ชัดว่าความต้องการย้ายถิ่นเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เพราะว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงย่อมเป็นผู้ที่มีโอกาสสูงถึงความเป็นไปของชุมชนอื่นได้มากกว่าผู้ที่คอยการศึกษา ทั้งยังเป็นผู้มีความสามารถใช้วิจารณญาณเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่กับท้องถิ่นอื่นที่ดีกว่า

เมื่อพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา พบว่าสาเหตุที่ทำให้ประชากรย้ายถิ่นเพื่อการศึกษานั้นมีหลายประการ จากรายงานของวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ^๕ ในการประชุมทางวิชาการครั้งที่ ๒ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ภายใต้วหัวข้อเรื่อง "การวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาเมืองในเอเชียอาคเนย์" ว่าการกระจายการศึกษาที่ไม่ได้สัดส่วนกันของประเทศที่ทำให้ผู้ที่ต้องการจะได้รับการศึกษาที่ดีกว่า และสูงกว่า ย้ายไปยังบริเวณที่มีสถานศึกษาชั้นสูงหรือดีกว่าถิ่นเดิมของตน และมักจะพบว่าบุคคลพวกนี้ไม่ค่อยจะกลับไปยังถิ่นเดิมอันเป็นภูมิลำเนาเดิมของตน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว เพราะว่าถิ่นเดิมของเขาไม่มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของเขา เช่นเดียวกันกับการศึกษาของวิทยา รัตนวิจิตร^๖ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ พบว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มักย้ายถิ่นต่างจังหวัด

^๔ ไพบูลย์ ช่างเรียน, การเพิ่มประชากรและการขยายตัวของเมืองในเขตนครหลวงกรุงเทพ-ธนบุรี เอกสารการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, (กรุงเทพฯ, ๒๕๑๕), หน้า ๑๕

^๕ Visid Prachuabmoh, Rural-Urban Migration in Thailand, South-east Asian Social Science Association, Second Academic Conference on "Social Science Research for Urban Development in South-East Asia" 18 - 23 December, 1972 at Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand. p.26

^๖ วิทยา รัตนวิจิตร, "สภาพทางการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนต่างจังหวัด ที่เรียนอยู่ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔ หน้า ๓

เข้ามาศึกษาในส่วนกลางก็เพราะว่าโรงเรียนในส่วนกลางมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนในต่างจังหวัด และจากการศึกษาของ Johnson ^๓ ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกันว่าการกระจายการศึกษาที่ไม่ได้สัดส่วนกันของประเทศ ทำให้ประชากรย้ายถิ่นไปยังบริเวณที่มีการศึกษาสูงและ/หรือดีกว่า และบุคคลเหล่านี้มักจะไม่ได้กลับไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นเดิมอันเป็นภูมิลำเนาเดิมของตน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว เพราะว่าที่ท้องถิ่นเดิมอันเป็นภูมิลำเนาเดิมของตนนั้นมีงานที่ไม่เหมาะสมกับความรู้ให้ทำ เป็นเหตุให้ท้องถิ่นเดิมต้องสูญเสียบุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นไป และจากรายงานของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย^๔ เกี่ยวกับเรื่องนี้พบว่าในแต่ละปีเด็กหนุ่มสาวจำนวนมาก อพยพจากภูมิลำเนาเดิมของตนไปยังตัวอำเภอหรือจังหวัดหรือไม่ก็ไปยังกรุงเทพฯ เพื่อศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไป แม้จะปรากฏว่าการจัดการศึกษาในบางจังหวัดจะมีถึงขั้นเตรียมอุดมศึกษาก็ตามแต่ ถ้าหากฐานะทางเศรษฐกิจอำนวยแล้ว บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมักจะนิยมส่งบุตรหลานเข้าไปศึกษาในชั้นเตรียมอุดมศึกษาที่กรุงเทพฯ เพราะยังมีความเชื่อกันว่ามาตรฐานความรู้ที่สอนในต่างจังหวัดต่ำกว่าในกรุงเทพฯ

จากการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนฝึกหัดครูในภาคเหนือกลุ่มนี้ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาในครั้งนี้พบว่าการศึกษาที่ภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนไม่มีสถานศึกษาฝึกหัดครูให้นักเรียนเข้ารับการศึกษาได้นั้นเป็นสาเหตุสำคัญที่ผลักดันให้นักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ต้องย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๖ ในจำนวนนี้ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๕ และ ๕๗.๕๘ ของนักเรียนชาย, หญิง ตามลำดับ และศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิษณุโลก พิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๖ และ ๕๗.๖๐ ของนักเรียนชาย, หญิง ตามลำดับ สำหรับสาเหตุที่รองลงมาได้แก่เป็นความประสงค์ของบิดา, มารดา หรือผู้ปกครอง ที่ต้องการให้บุตรหลานของตนเข้ารับ

^๓ Harry G. Johnson, "Economic Aspects of Brain Drain", Condensed from "An Internationalist Model" The Brain Drain Walter Adams (ed.) (New York : The Macmillan Company, 1968), p. 47

^๔ กรมแรงงาน, "การศึกษาข้อเท็จจริงเรื่องการอพยพของพลเมืองในประเทศไทย" เอกสารทางวิชาการหมายเลข ๗ (พระนคร : ตุลาคม, ๒๕๐๘), หน้า ๖๐ - ๖๑

การศึกษาในสถานศึกษาฝึกหัดครูแห่งนั้น ๆ โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐๖ จำแนกออกเป็นนักเรียน
 ที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ร้อยละ ๑๘.๘๕ และ ๑๘.๘๕ ของนักเรียนชาย, หญิงตามลำดับ
 และเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ร้อยละ ๑๖.๓๓ และ ๒๑.๖๐
 ของนักเรียนชาย, หญิงตามลำดับ นอกจากนี้จะเป็นสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่กรรมการฝึกหัดครูส่ง
 รายชื่อให้มาเรียนที่สถานศึกษาฝึกหัดครูแห่งนั้น ๆ, คุณภาพของสถานศึกษาฝึกหัดครูต่างกัน,
 ย้ายติดตามผู้ปกครอง, เพื่อนชวนให้มาเรียน เป็นต้น โดยคิดเป็นร้อยละไม่มากนักคือ ๓.๖๑,
 ๓.๓๙, ๒.๒๖ และ ๒.๒๖ ตามลำดับ สำหรับสาเหตุที่ว่าสถานศึกษาฝึกหัดครูที่ภูมิลำเนาเดิม
 รับนักเรียนน้อยนั้นคิดเป็นร้อยละต่ำสุด คือ ๒.๐๓ เท่านั้น (ตารางที่ ๑๑)

การที่ภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนไม่มีสถานศึกษาฝึกหัดครูตั้งอยู่ นับว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญ
 ที่สุด ที่ทำให้นักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ต้องย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าในเมื่อภูมิลำเนาเดิม
 ของนักเรียนไม่มีสถานศึกษาฝึกหัดครู แต่นักเรียนมีความประสงค์ที่จะเข้ารับการศึกษาอบรมทาง
 ก้านการฝึกหัดครู เพื่อจะออกไปประกอบอาชีพเป็นครูอยู่ในท้องถิ่นหรือในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วไป
 ในอนาคตนั้น เป็นสาเหตุที่ผลักดันให้นักเรียนกลุ่มนี้ต้องย้ายถิ่นไปยังบริเวณที่เป็นที่ตั้งของ
 สถานศึกษาฝึกหัดครู เพื่อเข้ารับการศึกษาอบรมทางก้านนี้ ตามที่นักเรียนได้ตั้งใจไว้ก่อนแล้ว
 ซึ่งจากสาเหตุนี้นับว่าเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฝึกหัดครู ได้ให้ความสนใจ
 และตระหนักในปัญหาเกี่ยวกับที่เรียนของนักเรียนอยู่แล้วว่า การที่ภูมิลำเนาของนักเรียน ไม่มี
 สถานศึกษาที่ต้องการเรียนแล้ว นักเรียนมักจะย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ดังนั้นกรรมการฝึกหัดครู
 จึงได้วางโครงการขยายสถานศึกษาฝึกหัดครูที่สังกัดอยู่ในกรมการฝึกหัดครู จากที่มีอยู่แล้ว ๒๗ แห่ง
 เป็น ๓๖ แห่ง เพื่อเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นและเป็นสัดส่วนที่พอเหมาะกับจำนวนความ
 ต้องการของประชากรและภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งโครงการนี้ได้รับความช่วยเหลือจาก
 ธนาคารโลก ในการยืมเงินมาใช้ในการก่อสร้างวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาคทั้ง ๙ แห่ง คือ
 วิทยาลัยครูจันทบุรี, วิทยาลัยครูเลย, วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์, วิทยาลัยครูกำแพงเพชร
 วิทยาลัยครูสุราษฎร์, วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูสุรินทร์^๕ ซึ่งเมื่อสร้างวิทยาลัยครู

^๕ กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๑๕ (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา) กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ หน้า ๑๑๗

ได้สำเร็จตามโครงการนี้แล้ว จะเป็นผลทำให้สถานศึกษาฝึกหัดครูแต่ละแห่งสามารถให้บริการทางด้านการจัดการผลิตครูโดยเฉลี่ยแล้ววิทยาลัยละสองจังหวัด ซึ่งคาดว่าจะช่วยลดจำนวนนักเรียนที่ต้องย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาผู้ก็ตาม ก็จะเป็นเพียงการย้ายถิ่นในระยะทางที่ไม่ไกลไปจากภูมิลำเนาเดิมของตนมากนัก เช่นในระยะก่อนที่มีการขยายวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาคออกไปตามโครงการเงินกู้จากธนาคารโลก ซึ่งจะยังผลให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียน ตลอดจนตัวของนักเรียนได้ประหยัดค่าใช้จ่ายลงไปได้จำนวนหนึ่ง สำหรับนักเรียนที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาเพราะว่าเป็นความประสงค์ของบิดา, มารดา หรือ ผู้ปกครองนั้นมีจำนวนไม่มากนัก คือคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐๖ เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของ บิดา, มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน ที่มีต่อการเลือกสถานศึกษาของนักเรียนนั้นมีไม่มากดังที่ เคยได้ยินได้ฟังมาว่า นักเรียนมักจะเลือกศึกษาตามทัศนะหรือความประสงค์ของบิดา, มารดา หรือผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ สื่อสารมวลชน บริการแนะแนวของโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่สามารถให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับนักเรียนเหล่านี้ ทำให้เขาสามารถเลือกตัดสินใจได้ช่วยตนเองว่าควรจะไปทางไหนมากกว่า จะยอมรับคำสั่งจากบิดา, มารดา หรือผู้ปกครองแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ผู้ที่มาเรียนทางด้านฝึกหัดครูเพราะว่าเป็นความประสงค์ของบิดา, มารดา หรือผู้ปกครองนั้น จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ประกอบการกรอกแบบสอบถามนั้น ปรากฏว่าบิดา, มารดา หรือผู้ที่ให้ความอุปการะ มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดีนัก ไม่สามารถจะส่งเสียให้บุตรหรือผู้ที่อยู่ในความปกครองเข้ารับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือมหาวิทยาลัยได้ จึงอยากจะให้บุตรหรือผู้ที่อยู่ในความปกครองเข้าเรียนในสถานศึกษาฝึกหัดครู ซึ่งใช้เวลาเรียนไม่มากนัก และเสียค่าใช้จ่ายไม่สูงนัก เมื่อเทียบกับการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสาขาอื่น ๆ สาขาอื่นนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ปรากฏว่ามีคำตอบที่น่าสนใจของนักเรียนที่ย้ายถิ่นว่า การที่นักเรียนกลุ่มนี้ย้ายถิ่นเนื่องจากวิทยาลัยครูแห่งนี้มีคุณภาพดีกว่าวิทยาลัยครูที่ภูมิลำเนาเดิม และวิทยาลัยครูที่ภูมิลำเนาเดิมรับนักเรียนฝึกหัดครูน้อย ซึ่งคำตอบทั้งสองนี้แม้ว่าจะมีร้อยละต่ำ คือ ๓.๓๕ และ ๒.๐๓ ก็ตาม แต่ก็เห็นว่าผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การฝึกหัดครูน่าจะได้ตระหนักไว้บ้าง เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการฝึกหัดครูต่อไปในอนาคต

เพราะจากการที่นักเรียนจำนวนหนึ่งในกลุ่มของผู้ที่ย้ายถิ่น ที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษารังนี้
 ไม่ยอมเข้ารับการศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาฝึกหัดครูที่ภูมิลำเนาของตน แต่กลับย้ายถิ่น
 มาเรียนที่อื่น โดยให้เหตุผลว่าวิทยาลัยครูที่ภูมิลำเนาเดิมของตนมีคุณภาพต่ำกว่าวิทยาลัยครูที่
 กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันนี้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนจำนวนหนึ่งสามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบ
 คุณภาพของสถานศึกษาที่ตนจะเข้ารับการศึกษาได้แล้วว่าสถานศึกษาแห่งใดเป็นอย่างไร กว้าง
 เหตุนี้ทางหนึ่งที่จะลดหรือป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาของนักเรียนในอนาคต
 ก็คือ การปรับปรุงสถานศึกษาฝึกหัดครูให้มีคุณภาพทัดเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากร
 อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ควรให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
 อีกประการหนึ่งก็คือการที่สถานศึกษารับนักเรียนน้อยเกินไป ทำให้นักเรียนต้องเลือกไปสอบ
 แข่งขันในสถานศึกษาที่รับนักเรียนมากขึ้น ก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยการรับนักเรียนให้เป็น
 สัดส่วนกับจำนวนประชากรของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันนี้กรมการฝึกหัดครูกำลังปฏิบัติอยู่โดยการ
 ให้สภาตำบลคัดเลือกนักเรียนในระดับชั้น ป.กศ. มาเรียน โดยคิดอัตราส่วนให้พอเหมาะกับ
 จำนวนประชากรของแต่ละจังหวัด ว่าตำบลใดจะมีนักเรียนฝึกหัดครูได้กี่คน โดยเริ่มคัดเลือก
 ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๘ เป็นต้นมา ซึ่งวิธีการนี้คาดว่าจะทำให้มีครูกลับไปทำงานในหมู่บ้าน
 หรือตำบลซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิมของตนได้ก็ว่าการคัดเลือกแบบรวม ๆ สำหรับสาเหตุอื่น ๆ
 ที่นักเรียนตอบมานั้นไม่ได้เป็นสาเหตุสำคัญพอที่จะผลักดันให้นักเรียนฝึกหัดครูส่วนใหญ่อพยพย้ายถิ่น
 แต่เป็นสาเหตุที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว และตามความจำเป็น
 ของแต่ละบุคคล เช่น กรมการฝึกหัดครูส่งรายชื่อให้มาเรียนที่วิทยาลัยครูแห่งนี้ ย้ายติดตาม
 ผู้ปกครอง หรือเพื่อนชวนมาเรียน ฯลฯ เป็นต้น

ตารางที่ ๑๑ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนเด็กหัดครูที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา จำแนกตามสาเหตุของการย้ายถิ่น, สถานศึกษาและเพศ

สาเหตุของการย้ายถิ่น	วิทยาลัยครู เชียงใหม่		วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ย้ายติดตามผู้ปกครอง	๒.๕๓	๑.๖๘	๑.๐๒	๓.๒	๒.๒๖
เพื่อนชวนมาเรียน	๑.๕๘	๑.๖๘	๕.๑๐	.๘	๒.๒๖
เป็นความประสงค์ของบิดา, มารดา หรือผู้ปกครอง	๑๘.๘๕	๑๘.๘๕	๑๖.๓๓	๒๑.๖	๑๘.๐๖
กรมการฝึกหัดครู ส่งรายชื่อมา	๘.๕๕	๑.๖๘	๘.๐๘	๘.๐	๓.๖๑
วิทยาลัยครูที่ภูมิลำเนาเดิมรับนักเรียนน้อย	.๕๕	.๘๘	๖.๑๒	.๘	๒.๐๓
วิทยาลัยครูแห่งนี้มีคุณภาพดีกว่า					
วิทยาลัยครูที่ภูมิลำเนาเดิม	๒.๕๓	๒.๕๒	๒.๐๘	๕.๖	๓.๓๕
ภูมิลำเนาเดิมไม่มีวิทยาลัยครู	๒๑.๓๕	๕๗.๕๘	๕๓.๐๖	๕๗.๖	๕๗.๕๖
อื่น ๆ	๕.๕๐	๑๕.๑๓	๑๒.๒๕	๖.๘	๑๐.๘๓
รวม	๑๐๐.๐ (๑๐๑)	๑๐๐.๐ (๑๑๕)	๑๐๐.๐ (๕๘)	๑๐๐.๐ (๑๒๕)	๑๐๐.๐ (๔๘๓)

เกี่ยวกับสถานที่ที่นักเรียนจะออกไปประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่คาดหวังแล้วนั้น ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่จะกลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิมของตน ซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษารั้งนี้ ไม่ว่าจะพิจารณาจากลักษณะของการย้ายถิ่น (ตารางที่ ๑๒) สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ (ตารางที่ ๑๓) และภาคที่กำลังศึกษาอยู่ (ตารางที่ ๑๔) ก็ตาม ปรากฏว่านักเรียนเด็กหัดครูร้อยละ ๘๘.๘๕ ตอบว่าจะกลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิมของตน สำหรับผู้ที่ไม่กลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิมของตนนั้น

พบว่านักเรียนจะออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละมากที่สุด รองลงมา
 คือจังหวัดในภาคกลาง จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดในภาคใต้ โดยคิดเป็น
 ร้อยละ ๘.๒๘, ๒.๕๗, .๘๗ และ .๒๓ ตามลำดับ ในกลุ่มของนักเรียนที่ย้ายถิ่นเพศชาย,
 หญิง และผู้ที่ไม่ย้ายถิ่นเพศชาย, หญิง นั้น พบว่าผู้ที่จะไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิม
 ของตนมีอัตราส่วนเพศใกล้เคียงกัน โดยคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๕๔, ๘๘.๕๓, ๘๖.๗๗ และ ๕๐.๖๗
 ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่จะออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในภาคเหนือซึ่งมีภูมิลำเนาเดิม
 ของตนนั้นคิดเป็นร้อยละ ๘.๐๘, ๘.๖๑, ๑๑.๑๑ และ ๕.๙๕ ของนักเรียนที่ย้ายถิ่นเพศชาย,
 หญิง และนักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่นเพศชาย, หญิง ตามลำดับ ส่วนผู้ที่จะไปประกอบอาชีพ
 ที่จังหวัดในภาคกลาง, จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดในภาคใต้ มีร้อยละ
 ไม่สูงนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดในภาคใต้ ปรากฏ
 ว่าไม่มีนักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่นเลือกไปประกอบอาชีพเลย ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องมาจากการที่ระยะทาง
 ของจังหวัดในสองภาคนี้อยู่ห่างไกลจากจังหวัดในภาคเหนือมาก ประกอบกับลักษณะทางภูมิศาสตร์
 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ชักชวนให้นักเรียนออกไปประกอบอาชีพ เพราะความแห้งแล้ง
 ซึ่งแทบจะกลายเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดในภาคนี้ อีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ไม่เลือก
 ออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในทั้งสองภาคนี้ก็คือ การที่มีภัยที่เกิดจากการคุกคามของผู้ก่อการร้าย
 ที่คอยคุกคามราษฎรอยู่เสมอ ๆ นอกจากนี้ก็จะเป็นเพราะว่านักเรียนกลุ่มนี้เป็นนักเรียน
 ที่ไม่ย้ายถิ่น ซึ่งไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่นที่ห่างไกลออกไปมาก ๆ จากภูมิลำเนาของตน
 ยกเว้นท้องถิ่นที่อยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนามากนัก เช่น จังหวัดในภาคเหนือด้วยกัน หรือจังหวัด
 ในภาคกลาง ซึ่งอยู่ติดต่อกับภาคเหนือ และเป็นที่ยอมรับของความเจริญในด้านต่าง ๆ ตลอดจน
 อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ จึงมีนักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่นจำนวนหนึ่งเลือกที่จะ
 ไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในสองภาคนี้ คือ จังหวัดในภาคเหนือ ซึ่งมีภูมิลำเนาเดิมของตน
 และจังหวัดในภาคกลาง

ถ้าหากพิจารณาจากสถานศึกษาและภาคที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ (ตารางที่ ๑๓, ๑๔)
 โดยจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ และเพศแล้วก็ปรากฏผลออกมาในทำนองเดียวกันคือ

นักเรียนส่วนใหญ่จะออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาเดิมของตน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๕๕ โดยจะพบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. ของทั้งสองวิทยาลัย ทั้งนักเรียนที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาและไม่ย้ายถิ่น มีร้อยละของการกลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิม คิดเป็นร้อยละสูงกว่านักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ.สูง เกือบทุกกลุ่ม นอกจากนี้เรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ (ตารางที่ ๑๓) และนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ.ของภาคนอกเวลา (ตารางที่ ๑๔) มีร้อยละของการกลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิมต่ำกว่านักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ.สูง ทั้งสองกลุ่มเล็กน้อย คือ ๘๓.๓๘ : ๕๑.๕๑ และ ๘๓.๘๐ : ๘๘.๓๘ ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่จะออกไปประกอบอาชีพในจังหวัดที่ไม่ใช่ภูมิลำเนาของตนนั้น พบว่าจังหวัดในภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่นักเรียนเลือกมากกว่าจังหวัดในภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๘ ซึ่งจำนวนนี้จำแนกออกเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ในระดับ ป.กศ. ชาย,หญิง เลือกคิดเป็นร้อยละเท่ากัน คือ ๑๑.๕๕ ระดับ ป.กศ.สูง ชาย, หญิง เลือกคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๓ และ ๔.๓๒ ตามลำดับ และเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ในระดับ ป.กศ.ชาย, หญิง เลือกคิดเป็นร้อยละ ๔.๑๖ และ ๒.๓๖ ตามลำดับ และระดับ ป.กศ.สูง ชาย, หญิง เลือกคิดเป็นร้อยละ ๘.๕๑ และ ๑๐.๔๘ ตามลำดับ (ตารางที่ ๑๓)

สำหรับจังหวัดในภาคกลาง, จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดในภาคใต้ นั้น ปรากฏว่ามีร้อยละของการเลือกไปประกอบอาชีพจากนักเรียนไม่สูงนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดในภาคใต้นั้น มีนักเรียนในระดับ ป.กศ.ชาย,หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ทั้งภาคปกติ และภาคนอกเวลา ไม่เลือกเป็นสถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่คาดหวังแล้ว ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากกระยะทางจากภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนไปยังจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ/หรือจังหวัดในภาคใต้นั้น คิดเป็นกระยะทางที่ไกลเกินความสามารถที่นักเรียนจะเดินทางไปประกอบอาชีพ ซึ่งตรงกันกับทฤษฎีการย้ายถิ่นภายในประเทศ ที่เรฟเวนส์ไตน์ (Ravenstein) ได้ตั้งหลักทั่วไปเกี่ยวกับแบบแผนการย้ายถิ่น โดยกล่าวว่า การย้ายถิ่นโดยทั่วไป

จะเป็นไปในรูปของการย้ายในระยะทางที่สั้น^{๑๐} นอกจากระยะทางที่ไกลเกินความสามารถของนักเรียนแล้ว ระดับการศึกษาของผู้ที่จะย้ายนั้นก็มักจะเป็นมีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะการที่นักเรียน ป.กศ. กลุ่มนี้ไม่เลือกไปประกอบอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้นั้น ก็อาจจะเนื่องมาจากว่านักเรียนกลุ่มนี้มีระดับการศึกษาไม่สูงนัก คือกำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. จึงไม่กล้าที่จะออกไปประกอบอาชีพห่างไกลออกไปจากภูมิลำเนาเดิมของตนมากนักถึงผลการศึกษ ของวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ^{๑๑} เรื่องลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ของผู้ที่จะย้ายถิ่น พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะเห็นว่าการท่องเที่ยวถิ่นอื่นเหมาะแก่การทำมาหากินมากกว่าท้องถิ่น ที่ตนอาศัยอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีความรู้หรือมีระดับการศึกษาต่ำ ไม่กล้าย้ายออกไปจากท้องถิ่นเดิม เพื่อไปเผชิญโชคในแหล่งอื่น นอกจากนี้อาจจะเนื่องมาจากสภาพความแห้งแล้งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการถูกคามของผู้ก่อการร้ายที่มีอยู่ในภูมิภาคเหล่านี้ ทำให้นักเรียน ไม่เลือกมาประกอบอาชีพในภูมิภาคเหล่านี้เลย สำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. สูง ที่เลือกออกไปประกอบอาชีพในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดในภาคใต้นั้น มีร้อยละไม่มากนักคือ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่ ชาย, หญิง ร้อยละ ๑.๕๕ และ ๑.๕๔ ตามลำดับ และกำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก หญิง ร้อยละ ๑.๕๐ เท่านั้นที่เลือกออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วน ผู้ที่เลือกออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในภาคใต้นั้น ประกอบไปด้วยนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่ หญิงคิดเป็นร้อยละ ๑.๕๔ และกำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ชาย คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ สำหรับผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปักษ์นั้น พบว่าผู้ที่เลือกออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดในภาคใต้นั้น เป็นหญิง ร้อยละ ๒.๐๒ และชายร้อยละ ๑.๑๑ ตามลำดับ และเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน

^{๑๐} นิพนธ์ เทพวัลย์, ประชากรศาสตร์ (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, ๒๕๑๕)

^{๑๑} วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน

ภาคนอกเวลา ชาย, หญิง ร้อยละ ๑.๕๑ และ .๕๐ ที่เลือกออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นหญิงร้อยละ .๕๐ ที่เลือกออกไปประกอบอาชีพที่จังหวัดในภาคใต้

เมื่อพิจารณานักเรียนกลุ่มที่จะไม่กลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิมเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่คาดหวังแล้วนั้น ปรากฏผลว่าเกือบครึ่งหนึ่งของนักเรียนกลุ่มนี้ คือร้อยละ ๕๐.๑๔ ใ้เหตุผลว่าที่ภูมิลำเนาเดิมของตนหางานทำได้ยาก ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วยผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕๔ และ ๓๓.๓๓ ตามลำดับ และคิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และ ๓๑.๑๑ ของผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ตามลำดับ สำหรับเหตุผลอื่น ๆ ของนักเรียนที่มีร้อยละรองลงมาได้แก่สาเหตุอื่น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยเหตุผลที่ว่า มีญาติที่น้องอยู่ ณ ที่แห่งนั้น, ต้องการจะออกไปหาประสบการณ์ยังต่างถิ่นสักระยะหนึ่ง, ต้องการจะไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นอื่น ทั้งนี้เพราะว่าภูมิลำเนาเดิมของตนเองเจริญแล้ว ฯลฯ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๐ โดยจำแนกออกเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ., ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๐, ๕๓.๓๔, ๒๐.๐๐ และ ๓๗.๗๕ ตามลำดับ นอกนั้นเป็นสาเหตุที่มีร้อยละไม่สูงนักได้แก่ ภูมิลำเนาเดิมไม่มีสถานศึกษาชั้นสูงที่จะทำการศึกษาต่อได้, ภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างไกลและลำบาก, ผู้ปกครองย้ายไปอยู่ที่อื่น และภูมิลำเนาเดิมไม่ปลอดภัย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๔, ๗.๐๔, ๓.๕๒ และ ๑.๕๑ ตามลำดับ (ตารางที่ ๑๕) จากเหตุผลของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มที่ไม่กลับไปประกอบอาชีพยังภูมิลำเนาเดิมเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่คาดหวังแล้วนั้น เหตุผลหนึ่งที่น่าสนใจและมีร้อยละของผู้ที่ให้เหตุผลข้อนี้ เกือบครึ่งของผู้ที่ไม่กลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิม นั่นก็คือ ภูมิลำเนาเดิมของตนหางานทำได้ยาก ซึ่งเป็นเหตุผลที่น่าจะได้รับการพิจารณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกหัดครูและการจัดสรรอัตรากำลังของครูในภูมิภาคต่าง ๆ ได้ผลิตนักเรียนฝึกหัดครูให้เป็นสัดส่วนพอกับความต้องการใช้ครูในแต่ละภูมิภาค และควรจะมีการจัดสรรอัตรากำลังของครูให้พอ เพราะจากรายงานผลการวิจัยของกรมการฝึกหัดครู และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ^{๑๒} ปรากฏผลว่ากรมการฝึกหัดครูผลิตนักเรียนฝึกหัดครูในภาคนอกเวลามากกว่าที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ ๓ ถึง ๕๗,๓๗๕ คน ซึ่งจำนวนนี้ต่ำกว่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ เป็นบุคคลที่ยังไม่มีงานทำ ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการผลิตครูจึงน่าจะได้เตรียมการป้องกันแก้ไขปัญหาครูว่างงานไว้เสียแต่เนิ่น ๆ และกรมการฝึกหัดครูควรจะได้พิจารณาปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตให้มากขึ้น แนวทางหนึ่งที่จะช่วยทำให้คุณภาพของผลผลิตดีขึ้นคือการลดจำนวนนักศึกษาภาคนอกเวลาลงตามลำดับ และเลิกผลิตไปในที่สุด ตามแผนพัฒนาการศึกษา ที่ได้วางไว้ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ถึงแม้ว่าจะเป็นโดยทางอ้อมก็ตาม

ตารางที่ ๑๒ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามสถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพ
ลักษณะการย้ายถิ่นและเพศ

สถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพ	นักเรียนที่ย้ายถิ่น		นักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่น		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ภูมิดำเนาเดิม	๘๖.๘๘	๘๘.๘๓	๘๖.๗๗	๘๐.๖๗	๘๘.๘๕
จังหวัดในภาคเหนือ	๘.๐๘	๘.๖๑	๑๑.๑๑	๕.๗๘	๘.๒๘
จังหวัดในภาคกลาง	๘.๐๒	๐.๘๒	๒.๑๒	๓.๕๕	๒.๕๗
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๐.๕๐	๑.๒๓	—	—	๐.๘๗
จังหวัดในภาคใต้	๐.๕๐	๐.๘๑	—	—	๐.๒๓
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
	(๑๘๘)	(๒๘๘)	(๑๘๘)	(๒๒๕)	(๘๕๗)

^{๑๒} กรมการฝึกหัดครูและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานผลการวิจัยเรื่องการศึกษาตามผลการฝึกหัดครู (พระนคร : เกรวาร์ตการพิมพ์, ๒๕๑๕), หน้า ๘๘

ตารางที่ ๑๓ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูจำแนกตามสถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพ, สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่, ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ และเพศ

สถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพ	วิทยาลัยครู เชียงใหม่				วิทยาลัยครู พิษณุสงคราม				รวม
	ป.กศ.		ป.กศ.สูง		ป.กศ.		ป.กศ.สูง		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ภูมิดำเนาเดิม	๓๘.๓๕	๔๓.๓๕	๔๐.๖๐	๕๑.๕๐	๕๐.๖๓	๕๖.๐๖	๔๖.๑๓	๔๒.๘๖	๔๘.๘๕
จังหวัดใน									
ภาคเหนือ	๑๑.๘๕	๑๑.๘๕	๑๘.๕๓	๘.๓๒	๘.๑๖	๒.๓๖	๘.๕๑	๑๐.๘๘	๘.๒๘
จังหวัดใน									
ภาคกลาง	.๓๖	.๓๖	๒.๕๘	๑.๘๕	๕.๒๑	๑.๕๘	๘.๒๖	๘.๓๖	๒.๕๓
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
เฉียงเหนือ	-	-	๑.๘๕	.๕๘	-	-	-	๑.๕๐	.๘๓
จังหวัดในภาคใต้									
ภาคใต้	-	-	-	.๕๘	-	-	๑.๐๖	-	.๒๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๓๑)	(๑๓๑)	(๖๓)	(๑๐๖)	(๕๖)	(๑๒๓)	(๕๘)	(๑๐๕)	(๒๕๓)

ตารางที่ ๑๔ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูจำแนกตามสถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพ, ภาคนอกเวลา, ภาคนอกเวลา, ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ และเพศ

สถานที่ที่จะออกไปประกอบอาชีพ	ภาคปกติ				ภาคนอกเวลา				รวม
	ป.กศ.		ป.กศ.สูง		ป.กศ.		ป.กศ.สูง		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ภูมิลำเนาเดิม	๘๘.๖๐	๙๕.๕๖	๘๔.๔๕	๘๕.๘๖	๘๙.๓๘	๘๓.๘๐	๘๓.๐๙	๘๘.๓๙	๘๘.๕๕
จังหวัดในภาคเหนือ	๑๐.๕๓	๓.๓๐	๑๐.๐๐	๘.๐๘	๖.๑๙	๑๐.๕๓	๑๒.๖๘	๓.๑๔	๘.๒๘
จังหวัดในภาคกลาง	.๘๓	.๓๔	๔.๔๔	๔.๐๘	๔.๔๓	๑.๖๓	๒.๘๒	๒.๖๓	๒.๕๓
จังหวัดในภาคตะวันออก									
เชียงใหม่	-	-	-	๒.๐๒	-	-	๑.๔๑	.๕๐	.๕๓
จังหวัดในภาคใต้	-	-	๑.๑๑	-	-	-	-	.๕๐	.๒๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๑๔)	(๑๓๕)	(๕๐)	(๕๕)	(๑๑๓)	(๑๒๓)	(๓๑)	(๑๑๒)	(๘๕๓)

ตารางที่ ๑๕ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่กลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิม เมื่อสำเร็จการศึกษา จำแนกตามสาเหตุที่ไม่กลับ, สถานศึกษา และระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่

สาเหตุที่ไม่กลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิม	วิทยาลัยครูเชียงใหม่		วิทยาลัยครูพินิตสงคราม		รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	
ผู้ปกครองย้ายไปอยู่ที่อื่น	—	—	๑๕.๐	๕.๕๕	๓.๕๒
ภูมิลำเนาเดิมทางไกล, ลำบาก	๘.๕๑	๓.๓๓	๕.๐	๘.๘๕	๓.๐๕
ภูมิลำเนาเดิมหางานทำได้ยาก	๕๘.๕๕	๓๓.๓๓	๕๐.๐	๓๑.๑๑	๕๐.๑๕
ภูมิลำเนาเดิมไม่มีสถานศึกษาชั้นสูงที่จะทำการศึกษาต่อได้	๑๕.๑๕	๖.๖๗	๑๐.๐	๑๕.๕๖	๑๕.๐๕
ภูมิลำเนาเดิมไม่ปลอดภัย	—	๓.๓๓	—	๒.๒๒	๑.๕๑
อื่น ๆ	๒๓.๕๐	๕๓.๓๕	๒๐.๐	๓๗.๗๕	๓๓.๕๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๘๗)	(๓๐)	(๒๐)	(๕๕)	(๑๕๒)

ภาวะเจริญพันธุ์ของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครู

จากการศึกษาจากเอกสารและรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีพบว่า จากการศึกษาของ Chows and Hsu ที่ไต้หวันเมื่อปี ๒๕๐๘^{๑๓} สตรีสมรสแล้วมีบุตรโดยเฉลี่ย ๕ - ๖ คน จากการศึกษาของ นางลักษณ จันทนาคม^{๑๔} เรื่อง ภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทย โดยทำการศึกษาจากสำมะโนประชากร ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ รายจังหวัดและจากข้อมูล

๑. เปอร์เซนต์ของสำมะโนประชากร ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ระบุว่าสตรีที่พ้นวัยเจริญพันธุ์แล้ว (อายุ ๔๕ ปีขึ้นไป) มีบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ย ๖.๑ คนโดยสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีภาวะเจริญพันธุ์สูงสุดคือมีบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยประมาณ ๗ คน สตรีในภาคกลางและภาคเหนือมีภาวะเจริญพันธุ์อยู่ในระดับปานกลางคือประมาณ ๖ คน และสตรีในภาคใต้มีภาวะเจริญพันธุ์โดยเฉลี่ยต่ำสุดคือประมาณ ๕ คน ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อที่น่าสนใจก็คือจังหวัดพระนคร, จังหวัดยะลา จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดปัตตานี สตรีมีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำสุด โดยมีจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยของสตรีที่อายุพ้นวัยเจริญพันธุ์ไปแล้วประมาณ ๓.๘, ๔.๐, ๔.๐ และ ๔.๑ ตามลำดับ

ในการศึกษาเรื่องภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทยในเขตชนบทและเมือง รอบแรกของสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วสตรีไทยในเขตชนบทที่ตกเป็นตัวอย่างแต่ละคน มีจำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ ๕.๒ ครั้ง มีจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ย ๔.๘๘ คน และบุตรที่มีชีวิต ๔.๐๖ คน สำหรับสตรีที่จวนจะพ้นวัยเจริญพันธุ์ (อายุ ๔๐ - ๔๔ ปี) เคยมีจำนวนครั้งของการตั้งครรภ์โดยเฉลี่ย ๗.๒ ครั้ง มีจำนวนบุตรเกิดรอดเฉลี่ย ๖.๘ คน

^{๑๓} L.P. Chows and S.C. Hsu, "A Chinese View of Family Planning in Developing World," Fertility and Family Planning : A World View, Edited by S.J. Behrman, Leslie Corsa, Ronald Freedman, (The University of Michigan : 1969.) pp. 459 - 460

^{๑๔} นางลักษณ จันทนาคม, "ภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, แผนกสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕. หน้า ๔๑

และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน ๕ - ๖ คน แต่ถ้าหากพิจารณาสตรีที่พ้นวัยเจริญพันธุ์ไปแล้ว (อายุ ๔๕ ปีขึ้นไป) จะมีจำนวนบุตรเกิดรอด ๖.๖ คน สำหรับสตรีไทยในเขตเมืองอื่น ๆ ยกเว้นกรุงเทพฯ - ธนบุรี มีบุตรเกิดรอดเฉลี่ย ๔.๑๕ คน บุตรที่มีชีวิต ๓.๖๖ คน ในขณะที่สตรีไทยในกรุงเทพฯ - ธนบุรี มีบุตรเกิดรอดเฉลี่ย ๓.๘๗ คน และบุตรที่มีชีวิต ๓.๕๖ คน^{๑๕}

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องภาวะเจริญพันธุ์ของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูในครั้งนี้ ปรากฏว่า มารดาของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้มีบุตรที่มีชีวิตอยู่โดยเฉลี่ย ๕.๐๘ คน ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาเรื่องภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทยในเขตชนบทของสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนบุตรที่มีชีวิตของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างกลุ่มนี้ นับว่ามารดาของเขามีภาวะเจริญพันธุ์ค่อนข้างสูง ซึ่งมากกว่าขนาดครอบครัวสมบูรณ์ในประเทศอุตสาหกรรมเกือบเท่าตัวหรือมากกว่า (สหรัฐอเมริกา ๓.๔ คน, ฝรั่งเศส ๒.๘ คน ญี่ปุ่น ๒.๐ คน) เมื่อพิจารณาระหว่างวิทยาลัยครูเชียงใหม่และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก แล้ว ปรากฏว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก มีบุตรที่มีชีวิตมากกว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ทั้งในระดับ ป.กศ., ป.กศ.สูง คือ ๕.๕๓ คน, ๕.๓๒ คน : ๔.๗๕ คน, ๔.๗๑ คน (ตารางที่ ๑๖) ส่วนร้อยละของจำนวนบุตรที่มีชีวิตของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ปรากฏว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูมีบุตรที่มีชีวิตอยู่มากกว่า ๗ คน คิดเป็นร้อยละสูงสุดคือ ๒๓.๕๐ โดยจำแนกออกเป็นมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง คิดเป็นร้อยละ

^{๑๕} ดูรายละเอียดได้จาก สุวัฒนา วิมลย์เศรษฐ์, "การเจริญพันธุ์ของสตรีไทยในเขตชนบท" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓) และ John Knodel and Visid Prachuabmoh, The Fertility of Thai Women (Research Report No. 10 of The Institution of Population Studies, Chulalongkorn University, 1973)

๑๓.๑๓, ๑๖.๓๖, ๓๒.๒๘ และ ๒๘.๑๕ ตามลำดับ สำหรับร้อยละของจำนวนบุตรที่มีชีวิตครอง
 ลงมาได้แก่จำนวนบุตรที่มีชีวิต ๔ คน, ๕ คน, ๖ คน และ ๓ คน โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๘
 ๑๘.๕๕, ๑๕.๒๘ และ ๑๕.๐๐ ตามลำดับ ส่วนจำนวนบุตรที่มีชีวิต ๑ คน และ ๒ คนนั้นมีร้อยละ
 ค่อนข้างต่ำคือ ๒.๘๐ และ ๖.๓๗ ตามลำดับ ในการพิจารณาการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่มี
 ชีวิตของมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูในครั้งนี้ พบว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่
 ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก มีภาวะเจริญพันธุ์สูงกว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลัง
 ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ทั้งในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง คือ ๕.๕๓ คน,
 ๕.๓๒ คน : ๔.๓๖ คน, ๔.๓๑ คน ตามลำดับ และยังมีร้อยละของจำนวนบุตรที่มีชีวิตมากกว่า
 ๗ คนขึ้นไป สูงกว่ากวาง ทั้งในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง คือ ๓๒.๒๘, ๒๘.๑๕ : ๑๓.๑๓
 ๑๖.๓๖ ในขณะที่มารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ มีร้อยละ
 ของจำนวนบุตรที่มีชีวิต ๔ คน และ ๕ คน สูงสุด และมีร้อยละของจำนวนบุตร ๑ คนและ ๒คน
 สูงกว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก การที่
 แบบแผนของการมีบุตรของมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูทั้งสองแห่งแตกต่างกันออกไปเช่นนี้ อาจ
 จะเป็นเพราะว่า มารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ส่วนมาก
 อาศัยอยู่ในหรือใกล้เคียงกับเขตชุมชนใหญ่และค่อนข้างจะทันสมัยกว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครู
 ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก และอาจจะเนื่องมาจากจังหวัดเชียงใหม่ นั้น
 มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่, มีลักษณะของความเป็นเมืองสูงกว่าจังหวัดพิษณุโลก ทั้งยังมี
 ลักษณะทางกานเศรษฐกิจ, สังคม และอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการครอบครัวยุคใหม่หรือคู่สมรสได้ตระหนักถึง
 ภาระของเขที่มีต่อการเลี้ยงดูบุตรในอนาคต จึงทำให้เขามีทัศนคติเห็นด้วยกับการวางแผน
 ครอบครัวยุคใหม่ และพยายามที่จะจำกัดขนาดของครอบครัวให้เล็กลง โดยการกำหนดจำนวนบุตรเท่าที่
 ครอบครัวยุคใหม่จะสามารถเลี้ยงดูและสนับสนุนให้บุตรได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด และสามารถมีชีวิตที่มี
 ความสุขในสังคมแบบเมืองได้ ส่วนทางกานจังหวัดพิษณุโลกนั้น รับกับความเป็นเมืองไม่ได้เพิ่มขึ้น
 อย่างรวดเร็วเช่นที่จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่
 วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก จึงยังคงมีบุตรที่มีชีวิตมากอยู่ เช่นเกี่ยวกับภูมิภาคอื่น ๆ

ของประเทศที่มีความเป็นชนบทมากกว่าเมือง ดังที่ไ้กล่าวมาแล้วในตอนต้น และในการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตสูงกว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ.สูง ทั้งที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คือ ๔.๗๕ คน : ๔.๗๑ คน และ ๕.๕๓ คน : ๕.๓๒ คน ตามลำดับ ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าในการเข้ารับการศึกษาในระดับชั้น ป.กศ.สูงนั้น นักเรียนจะต้องใช้เวลาในการศึกษามากกว่าระดับชั้น ป.กศ. ถึง ๒ ปี และจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่า จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวที่มีบุตรมากไม่สามารถจะส่งเสียให้ความอุปการะแก่บุตรของตนให้ได้รับการศึกษาในระดับชั้น ป.กศ.สูงได้ นอกจากนี้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สามารถที่จะเลื่อนวิทยะฐานะของตนได้โดยการสอบวิชาชุดครูมัธยมไปพร้อม ๆ กับการทำงาน เพื่อช่วยเหลือบิดา, มารดา หรือผู้ปกครองของตน ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงพบว่าจำนวนบุตรของมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. มากกว่าจำนวนบุตรของมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูในระดับ ป.กศ.สูง

เมื่อพิจารณาจำนวนบุตรที่มีชีวิตของมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูของทั้งสองวิทยาลัยโดยจำแนกออกตามลักษณะของการย้ายถิ่นของนักเรียนแล้ว ปรากฏว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ทั้งที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น ชาย, หญิง มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่โดยเฉลี่ยสูงกว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ คือ ๕.๕๑ คน, ๕.๖๕ คน, ๕.๓๘ คน, : ๕.๐๘ คน : ๕.๑๑ คน, ๕.๐๕ คน, ๔.๖๓ คน, ๔.๕๖ คน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มนักเรียนเด็กหัดครูที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นแล้ว พบว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่ย้ายถิ่น มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่โดยเฉลี่ยสูงกว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นของทั้งสองวิทยาลัยคือ ๕.๑๑ คน, ๕.๐๕ คน : ๔.๖๓คน ๔.๕๖ คน สำหรับมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่ย้ายถิ่น : มารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นชาย, หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และ ๕.๕๑ คน, ๕.๖๕ คน : ๕.๓๘คน ๕.๐๘ คน สำหรับมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่ย้ายถิ่น : มารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นชาย, หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ตามลำดับ ถ้าหากพิจารณาจาก

ร้อยละของจำนวนบุตรที่มีชีวิตของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูทั้งสองแล้ว จะปรากฏผลไปในทำนองเดียวกันกับที่ไถ่กล่าวมาแล้วในตอนต้นคือ มารดาของนักเรียนฝึกหัดครู จะมีบุตรที่มีชีวิตตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละสูงสุดคือ ๒๓.๕๐ ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า มารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นจะมีร้อยละของจำนวนบุตรที่มีชีวิตสูงกว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่น โดยคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๘, ๒๓.๕๓ : ๑๐.๓๑, ๑๑.๐๒ ของนักเรียนฝึกหัดครูชาย, หญิง ที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และ ๓๑.๖๓ ๓๕.๒๐ : ๒๕.๓๕, ๒๖.๑๗ ของนักเรียนฝึกหัดครูชาย, หญิง ที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพินุดสงกราม พิษณุโลก ตามลำดับ ส่วนจำนวนบุตรที่มีชีวิตของมารดาของนักเรียนจำนวน ๑, ๒ และ ๓ คนนั้น พบว่าส่วนมากแล้วมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่น มีร้อยละของบุตรที่มีชีวิตสูงกว่ามารดาของนักเรียนที่ย้ายถิ่น (ตารางที่ ๑๗) การที่แบบแผนของการมีบุตรของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นแตกต่างกันออกไปเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นส่วนมากอาศัยอยู่ในชุมชนแบบชนบท ซึ่งเป็นชุมชนที่มีขนาดเล็กและไม่ทันสมัยเท่าใดนัก มีอัตราความเป็นเมืองต่ำ ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้มารดาของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ขาดโอกาสที่จะได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว จากองค์การ, หน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชน ได้ดีเท่ากับมารดาของนักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่น ซึ่งส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมืองและทันสมัย ทั้งยังมีสภาพทางด้านเศรษฐกิจ, สังคม และอื่น ๆ บีบบังคับ เช่น ลักษณะของการประกอบอาชีพ, ที่อยู่อาศัย, การคมนาคมขนส่ง ความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ฯลฯ จึงเป็นผลทำให้มารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่น ตระหนักถึงปัญหาการมีบุตรมากเกินไปกำลังความสามารถของครอบครัว จึงมีทัศนคติสนับสนุนการวางแผนครอบครัว และรับเอาไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ในขณะที่มารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นขาดประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และสภาพของเศรษฐกิจ, สังคม และสิ่งแวดล้อมไม่ได้บีบบังคับหรือเป็นอุปสรรคต่อการมีบุตรของครอบครัวมากเท่ากับชุมชนแบบเมือง ดังนั้นมารดาของนักเรียนที่ย้ายถิ่นจึงมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตสูงกว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่น

จากการศึกษาเกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูทั้งสองแห่ง ซึ่งตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ พอจะสรุปได้ว่าโดยทั่วไปแล้วมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้มีภาวะเจริญพันธุ์ค่อนข้างสูง คือมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันโดยเฉลี่ย ๕.๐๘ คน ซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้นมาไว้เป็นแนวทางในการศึกษาคั้งนี้ มารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันสูงกว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่, มารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตสูงกว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. สูง และมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตสูงกว่ามารดาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่น

ตารางที่ ๑๖ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามจำนวนบุตรที่มารดาของนักเรียนที่อยู่ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ และสถานศึกษา

จำนวนบุตร ที่มารดาเมื่ออยู่	วิทยาลัยครู เชียงใหม่		วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม		รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	
๑ คน	๑.๕๓	๕.๓๕	๒.๒๔	๒.๕๑	๒.๘๐
๒ คน	๘.๐๒	๘.๖๓	๔.๔๘	๖.๐๓	๖.๓๓
๓ คน	๑๕.๔๓	๑๓.๓๐	๘.๕๒	๑๓.๕๓	๑๔.๐๐
๔ คน	๑๕.๐๘	๒๑.๓๕	๑๕.๓๓	๑๕.๐๘	๑๘.๓๕
๕ คน	๒๐.๒๓	๑๖.๓๖	๑๓.๕๕	๑๕.๐๕	๑๘.๕๕
๖ คน	๑๕.๕๐	๑๓.๓๔	๑๕.๒๕	๑๕.๕๓	๑๕.๒๕
๗ คน ขึ้นไป	๑๓.๑๓	๑๖.๓๖	๓๒.๒๕	๒๕.๑๕	๒๓.๘๐
รวม	๑๐๐.๐ (๒๖๒)	๑๐๐.๐ (๑๓๓)	๑๐๐.๐ (๒๖๓)	๑๐๐.๐ (๑๕๕)	๑๐๐.๐ (๘๕๓)
มัชฌิมเลขคณิต	๔.๓๕	๔.๓๑	๕.๕๓	๕.๓๖	๕.๐๘

ตารางที่ ๑๗ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามจำนวนบุตรที่มารดาของนักเรียน
มีอยู่ในปัจจุบัน, ลักษณะของการย้ายถิ่น สถานศึกษาและเพศ

จำนวนบุตร ที่มารดา มีอยู่	วิทยาลัยครู เชียงใหม่				วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม				รวม
	นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
๑ คน	๐.๐	๑.๖๘	๙.๒๘	๒.๕๔	๒.๐๘	๑.๖	๓.๒๖	๒.๘๐	๒.๘๐
๒ คน	๒.๙๓	๒.๓๒	๑๑.๓๘	๘.๘๘	๕.๑๐	๕.๖	๘.๓๕	๕.๖๑	๖.๓๓
๓ คน	๑๓.๘๖	๑๖.๘๑	๑๓.๕๓	๑๖.๑๐	๙.๑๘	๕.๖	๑๐.๘๓	๑๘.๖๙	๑๘.๐๐
๔ คน	๑๖.๘๓	๒๐.๑๓	๑๓.๕๓	๒๘.๕๘	๑๙.๓๙	๑๓.๖	๑๘.๘๘	๑๘.๙๕	๑๘.๓๙
๕ คน	๑๘.๘๑	๑๕.๙๓	๑๘.๕๕	๒๒.๐๓	๑๕.๓๑	๑๘.๘	๑๓.๓๙	๒๑.๕๐	๑๘.๕๕
๖ คน	๑๖.๘๓	๑๕.๑๒	๑๕.๕๖	๑๕.๒๕	๑๓.๓๕	๑๖.๐	๑๖.๓๐	๑๐.๒๘	๑๕.๒๙
๗ คนขึ้นไป	๒๒.๓๖	๒๓.๕๓	๑๐.๓๑	๑๑.๐๒	๓๑.๖๓	๓๕.๖	๒๙.๓๕	๒๖.๑๓	๒๓.๘๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๑)	(๑๑๙)	(๙๓)	(๑๑๘)	(๙๘)	(๑๒๕)	(๙๒)	(๑๐๓)	(๘๕๓)
มีดัชนีเลขคณิต	๕.๑๑	๕.๐๕	๘.๒๓	๘.๕๖	๕.๕๑	๕.๖๙	๕.๓๘	๕.๐๘	๕.๐๘

องค์ประกอบทางเศรษฐกิจ

องค์ประกอบทางเศรษฐกิจเป็นการแสดงถึงคุณลักษณะในเชิงเศรษฐกิจของประชากร จากการศึกษาขององค์ประกอบทางเศรษฐกิจ ทำให้ทราบว่าในเวลาหนึ่ง ๆ มีประชากรจำนวนเท่าใดในประเทศที่ทำงานในการผลิตสินค้าและบริการ และจำนวนเท่าใดที่ไม่ได้ทำ ดังนั้น องค์ประกอบทางเศรษฐกิจจึงแยกออกเป็นองค์ประกอบทางด้านการกำลัง แรงงาน, อาชีพ, อุตสาหกรรมและรายได้^{๑๖} ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะองค์ประกอบทางรายได้ ของนักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ และบิดา, มารดาหรือผู้ปกครองของเขา ที่เป็นผู้ให้ความอุปการะในการศึกษาในระดับฝึกหัดครู เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาในครั้งนี้เป็น ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเสนอให้ผู้บริหารและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการฝึกหัดครู ใ้หาทางช่วยเหลือ นักเรียนฝึกหัดครูต่อไปในอนาคต

จากการศึกษาเอกสาร, รายงาน และตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่ององค์ประกอบทางด้านการเศรษฐกิจของนักเรียนฝึกหัดครู โดยเฉพาะองค์ประกอบทางด้านรายได้ของนักเรียนฝึกหัดครู และผู้ให้ความอุปการะแก่นักเรียนนั้น พบว่าจากการวิจัยของ จุฑาภรณ์ วรสุมนต์^{๑๗} เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดา มารดา กับการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ หรือเทียบเท่าในวิชาชีพต่าง ๆ ๑๗ แห่ง ปรากฏว่านักเรียนที่เลือกอาชีพครูนั้น บิดา, มารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้อยู่ระหว่าง ๒,๐๐๐ บาท-๓,๐๐๐ บาท และจากการสำรวจรายการใช้จ่ายของครอบครัว พ.ศ. ๒๕๐๒ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าส่วนเฉลี่ยรายได้ต่อเดือนของประชากรไทยคือ ๒๒๐ บาทต่อครอบครัว เมื่อจำแนกตามเขต

^{๑๖} นิพนธ์ เทพวัลย์, เรื่องเสริม หน้า ๒๕

^{๑๗} จุฑาภรณ์ วรสุมนต์ "ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดา มารดา กับการเลือกอาชีพของนักเรียน" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔ หน้า ๕๕

ที่อยู่อาศัยพบว่ารายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุดในกรุงเทพมหานคร ๑,๕๐๕ บาท ต่อครอบครัว รองลงมาได้แก่ในเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล คือ ๑,๐๘๘ บาท ต่อครอบครัว และต่ำสุดในเขตชนบท คือ ๔๘๐ บาทต่อเดือน^{๑๘} จากรายงานของกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ปรากฏว่าที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีรายได้เฉลี่ย ๒๐,๐๐๐ บาท ประชากรในภาคกลาง(ยกเว้นกรุงเทพฯ) มีรายได้เฉลี่ย ๑๑,๓๗๓ บาท ประชากรในภาคใต้มีรายได้เฉลี่ย ๗,๒๓๗ บาท ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้เฉลี่ย ๓,๑๘๑ บาท และประชากรในภาคเหนือมีรายได้เฉลี่ย ๕,๔๗๑ บาท สำหรับรายได้เฉลี่ยทั่วประเทศเท่ากับ ๗,๕๖๘ บาท^{๑๙} จากการศึกษาของ จีรภา นาคสมพงษ์^{๒๐} เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยทำการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวของการผลิตครูที่วิทยาลัยครูนครราชสีมา ปรากฏว่านักศึกษาที่เสียค่าที่พักจะมีค่าใช้จ่ายต่อปีทั้งหมดระหว่าง ๑,๑๐๕ - ๔,๒๒๐ บาท สำหรับนักศึกษาที่เรียนอยู่ในภาคปกติและระหว่าง ๑,๑๒๕ - ๔,๕๕๕ บาท สำหรับนักเรียนที่เรียนอยู่นอกเวลา ส่วนนักศึกษาที่ไม่เสียค่าที่พักนั้นจะมีค่าใช้จ่ายต่อปีทั้งหมด ๘๑๐ - ๔,๒๒๐ บาท สำหรับนักศึกษาที่เรียนอยู่ในภาคปกติ และ ๘๗๕ - ๔,๓๗๐ บาท สำหรับนักศึกษาที่เรียนอยู่นอกเวลา ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้ส่วนใหญ่จะจ่ายเป็นค่าอาหารประจำวันรองลงมาเป็นค่ายานพาหนะประจำวันและค่าเสื้อผ้า

^{๑๘} สำนักงานสถิติแห่งชาติ สมุดสถิติรายปี ประเทศไทย บรรพ ๒๗ พ.ศ. ๒๕๐๕

หน้า ๔๒๐ - ๔๒๑

^{๑๙} ไทยรัฐ ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๖๕๘๓ ประจำวันพุธที่ ๔ มีนาคม

๒๕๒๐, หน้า ๓,๒

^{๒๐} จีรภา นาคสมพงษ์ "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตครูของวิทยาลัยครูนครราชสีมา" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, หน้า ๖๐ - ๖๕

จากการศึกษาองค์ประกอบทางเศรษฐกิจของนักเรียนฝึกหัดครูในครั้งนี้ พบว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างมีรายได้ที่ได้รับจากผู้ที่ให้ความช่วยเหลือโดยเฉลี่ยต่อเดือน ๓๕๘.๒๓ บาท ซึ่งเป็นจำนวนไม่สูงนัก รายได้ของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ชาย, หญิง ทั้งที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นมีดังนี้คือ ๓๕๘.๕๑ บาท, ๓๘๕.๕๐ บาท, ๒๙๘.๗๕ บาท และ ๓๑๐.๕๕ บาท สำหรับรายได้ของนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิษณุโลก ชาย, หญิง ทั้งที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นมีดังนี้คือ ๓๘๓.๓๗ บาท, ๔๕๑.๖๐ บาท, ๓๐๓.๘๐ บาท และ ๒๙๕.๓๓ บาท จากรายเฉลี่ยของรายได้ของนักเรียนฝึกหัดครูทั้งสองวิทยาลัย ปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นทั้งชาย, หญิง มีรายเฉลี่ยของรายได้สูงกว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่น (ตารางที่ ๑๘) ทั้งนี้ก็เพราะว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นมีรายการที่จะต้องใช้จ่ายมากกว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ค่าที่พักอาศัย, ค่ายานพาหนะประจำวัน, ค่าอาหารสามมื้อ, ค่าซักผ้าเสื้อผ้า และอื่น ๆ ซึ่งบางรายการนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นไม่จำเป็นต้องจ่าย แต่นักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นจำเป็นต้องจ่าย เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ เช่น ค่าที่พักอาศัย, ค่าอาหารประจำวัน, ค่าซักผ้าเสื้อผ้า, ค่ายานพาหนะประจำวัน เป็นต้น ในเมื่อนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นมีรายจ่ายสูงเช่นนี้ จึงมีความจำเป็นที่เขาจะต้องมีรายได้จากผู้อุปการะสูงกว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่น เมื่อพิจารณาถึงร้อยละของรายได้ของนักเรียนฝึกหัดครูที่ได้รับจากผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแล้ว ปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างนี้ ส่วนมากจะมีรายได้จากผู้ให้ความช่วยเหลือประมาณเดือนละ ๒๐๐ - ๔๐๐ บาท โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุดคือ ๔๓.๔๑ ซึ่งเป็นช่วงของรายได้ที่อยู่ระหว่างรายได้เฉลี่ยของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นคือ ๓๕๘.๒๓ บาท สำหรับรายได้ที่มีร้อยละรองลงมาคือ ๔๐๐ - ๖๐๐ บาท และต่ำกว่า ๒๐๐ บาท โดยคิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๕ และ ๒๐.๗๗ ตามลำดับ สำหรับรายได้ที่นักเรียนฝึกหัดครูได้รับจากผู้อุปการะประมาณเดือนละ ๒๐๐ - ๔๐๐ บาท และตั้งแต่ ๔๐๐ บาทขึ้นไปนั้น คิดเป็นร้อยละค่อนข้างต่ำคือ ๗.๐๐ และ ๕.๓๓ ตามลำดับ ในกลุ่มของนักเรียนฝึกหัดครูที่มีรายได้จากผู้ให้ความช่วยเหลือต่ำกว่า ๒๐๐ บาทนั้น ปรากฏว่าประมาณ ๑/๓ เป็นนักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นของทั้งสองวิทยาลัย และทั้งชาย, หญิง อย่างเห็นได้ชัด การที่ผลของการศึกษา

ปรากฏออกมาเช่นนี้ก็เพราะว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นส่วนมากมีรายการในการใช้จ่ายไม่มากเท่ากับนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่น เพราะอาศัยอยู่กับบิดา, มารดา หรือผู้อุปการะ จึงสามารถตัดทอนรายจ่ายบางอย่างลงไปได้ เช่น ค่าที่พักอาศัย, ค่าอาหารประจำวัน (ยกเว้นมื้อกลางวัน) ค่าซักผ้า เสื้อผ้า ฯลฯ เป็นต้น จึงทำให้รายได้ที่เขาได้รับจากผู้ให้ความอุปการะต่ำกว่า ๒๐๐ บาท นั้นเพียงพอกับค่าใช้จ่ายของเขา อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการใช้จ่ายของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้แล้ว ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถใช้จ่ายรายได้ที่ได้จากผู้ให้ความอุปการะอย่างเพียงพอ โดยนักเรียนฝึกหัดครูร้อยละ ๖๕.๐๕ ทบว่ารายรับที่ได้พอใช้ ส่วนที่เหลือร้อยละ ๓๐.๘๕ ทบว่าไม่พอใช้ และได้พยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากรายได้ไม่พอใช้ด้วยวิธีต่าง ๆ กันคือ ในกลุ่มของผู้ที่ทบว่ารายได้ไม่พอใช้ นั้น ได้แก้ไขปัญหาโดยการประหยัดค่าใช้จ่ายในร้านค้าต่าง ๆ ลงให้พอค้ำกับรายได้ที่ได้รับจากผู้ให้ความอุปการะ โดยมีร้อยละสูงสุดคือ ๑๘.๒๘ ร้อยละรองลงมาก็คือการขอเพิ่มจากผู้ให้ความอุปการะ, การขอยืมจากแหล่งต่าง ๆ เช่น เพื่อน ญาติหรือคนรู้จัก อาจารย์, อาศัยบริการแนะแนวของวิทยาลัย ฯลฯ การหางานพิเศษทำ จำนวนสิ่งของที่มีค่า, ขอรับทุนจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีผู้ประสงค์จะบริจาคหรือให้ทุนและอื่น ๆ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘.๓๕, ๓.๕๓, ๑.๕๘, ๑.๕๘, .๕๘ และ .๓๕ ตามลำดับ (ตารางที่ ๑๕) จากลักษณะของการใช้จ่ายของนักเรียนฝึกหัดครูที่กล่าวมานี้พบว่านักเรียนฝึกหัดครูหญิงมีร้อยละของการที่รายได้ที่ได้รับจากผู้อุปการะสูงกว่านักเรียนฝึกหัดครูชายทุกกลุ่มคือ นักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นของทั้งสองวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูหญิงที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นของทั้งสองวิทยาลัย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าผู้ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูชาย (ตารางที่ ๒๐) จึงสามารถให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูหญิงที่อยู่ในความอุปการะได้มากกว่า แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าแม้รายได้ที่ได้รับจากผู้ให้ความอุปการะจะไม่พอใช้ก็ตาม นักเรียนฝึกหัดครูที่มีรายได้ไม่พอใช้ก็พยายามแก้ปัญหาโดยการพึ่งพาอาศัยตนเองก่อน คือ การประหยัดโดยการตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนฝึกหัดครูชายที่ย้ายถิ่นของทั้งสองวิทยาลัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนฝึกหัดครูส่วนหนึ่ง เป็นผู้ที่มีเหตุผล รู้จักประมาณตนตามคำสอนของพุทธศาสนา ไม่ลุ่มหลงมัวเมาอยู่ในอบายมุขมากนัก ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่จะออกไปเป็นครูในอนาคต

เมื่อพิจารณารายได้ของผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครู มีรายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ ๑,๘๖๓.๓๘ บาท ซึ่งจัดว่าเป็นรายได้ที่ไม่สูงนัก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูหญิงทั้งที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นของทั้งสองวิทยาลัย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูชาย (ตารางที่ ๒๐) สำหรับร้อยละของรายได้ของผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูนั้นปรากฏว่า ผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูส่วนมากมีรายได้ประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุดคือ ๔๔.๒๓ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสถานศึกษาที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่, ลักษณะของการย้ายถิ่นและเพศของนักเรียนฝึกหัดครูแล้ว จะปรากฏว่าผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูที่มีรายได้ประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท มีร้อยละสูงสุดทุกกลุ่มคือ ๔๘.๕๑, ๔๒.๐๒, ๔๒.๒๓ และ ๓๖.๔๔ ของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นชาย, หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ตามลำดับ และร้อยละ ๔๑.๘๔, ๔๔.๘๐, ๕๐.๐๐ และ ๔๘.๖๐ ของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นชาย, หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ตามลำดับ สำหรับร้อยละของรายได้ของผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนรองลงมาได้แก่รายได้ที่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท และรายได้ระหว่าง ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท โดยมีร้อยละใกล้เคียงกัน คือ ๒๒.๔๐ และ ๒๑.๑๒ ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีรายได้ระหว่าง ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท และตั้งแต่ ๔,๐๐๐ บาทขึ้นไปนั้น มีร้อยละไม่สูงนักคือ ๘.๐๕ และ ๔.๒๐ ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ ๔,๐๐๐ บาทขึ้นไปนั้น พบว่าร้อยละของผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูที่ไม่ย้ายถิ่นทั้งชายและหญิงทั้งสองวิทยาลัยจะสูงกว่าผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่น ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่นประกอบอาชีพประเภทวิชาชีพหรือค้าขาย ซึ่งมีรายได้สูงต่างกับผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนที่ย้ายถิ่น ซึ่งส่วนมากเป็นเกษตรกร, หรือเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งมีรายได้ไม่สูงนัก อย่างไรก็ตามในการศึกษาเรื่ององค์ประกอบทางเศรษฐกิจนี้จะพบว่าแบบแผนของรายได้ของนักเรียนฝึกหัดครูที่ได้รับจากผู้ที่ให้ความอุปการะและรายได้ของผู้ที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูนั้นสอดคล้องกัน (ตารางที่ ๑๘ และตารางที่ ๒๐) โดยจะเห็นได้ว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ให้ความอุปการะแก่นักเรียนฝึกหัดครูนั้น เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

ตารางที่ ๑๘ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามรายได้ที่ได้รับจากผู้ให้ความอุปการะ
สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่, ลักษณะของการย้ายถิ่นและเพศ

รายรับที่ได้ จากผู้อุปการะ (ต่อเดือน)	วิทยาลัยครูเชียงใหม่				วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม				รวม
	นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ต่ำกว่า ๒๐๐ บาท	๑๔.๘๕	๑๐.๕๓	๓๕.๐๕	๓๑.๓๖	๗.๑๔	๒.๔	๓๓.๗๐	๓๕.๕๑	๒๐.๗๗
๒๐๐ - ๔๐๐ บาท	๕๒.๔๘	๔๔.๕๘	๔๓.๓๐	๔๕.๗๖	๓๖.๗๓	๓๗.๖	๔๓.๔๘	๔๓.๕๓	๔๓.๔๑
๔๐๐ - ๖๐๐ บาท	๒๖.๗๕	๓๖.๑๓	๑๗.๕๓	๑๘.๖๕	๔๐.๘๒	๔๔.๘	๑๘.๔๘	๑๖.๘๒	๒๗.๘๕
๖๐๐ - ๘๐๐ บาท	๕.๕๔	๘.๔๐	๔.๑๖	๒.๕๔	๑๓.๒๗	๑๒.๘	๔.๓๔	๓.๗๔	๗.๐๐
๘๐๐ บาทขึ้นไป	.๕๕	-	-	๑.๖๕	๒.๐๔	๒.๔	-	-	.๕๘
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๑)	(๑๑๕)	(๕๗)	(๑๑๘)	(๕๘)	(๑๒๕)	(๕๒)	(๑๐๗)	(๘๕๗)
มีชนิดพิเศษคดี	๓๕๘.๕๑	๓๘๕.๕๐	๒๕๘.๕๗	๓๑๐.๕๕	๓๔๓.๓๗	๔๕๑.๖๐	๓๐๓.๘๐	๒๕๕.๓๓	๓๕๘.๒๓

ตารางที่ ๑๕ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูจำแนกตามลักษณะของการใช้จ่ายและวิธีแก้ปัญหา เมื่อรายรับไม่พอใช้, สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่, ลักษณะของการย้ายถิ่นและเพศ

ลักษณะของการ ใช้จ่ายและ วิธีแก้ปัญหา	วิทยาลัยครู เชียงใหม่				วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม				รวม
	นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
รายรับพอใช้	๒๓.๓๓	๓๔.๓๕	๒๓.๕๒	๒๕.๔๕	๕๓.๑๔	๓๒.๘๐	๒๔.๑๓	๓๑.๕๓	๒๘.๑๕
รายรับไม่พอใช้ แก้ปัญหาโดยการ									
ประหยัด	๑๓.๘๖	๑๐.๕๓	๑๐.๓๑	๑๑.๖๑	๒๑.๘๓	๘.๘๐	๑๖.๓๐	๑๓.๓๖	๑๔.๖๒
ขอเพิ่ม	๓.๕๒	๓.๓๖	๑๑.๓๔	๕.๓๖	๑๐.๒๑	๑๒.๘๐	๑๐.๘๓	๔.๖๓	๘.๓๕
ขอยืม	๕.๕๔	๕.๐๔	๓.๐๕	๑.๘๕	๘.๑๖	๓.๒๐	๔.๓๕	๑.๘๓	๓.๕๓
หางานทำ	๑.๕๕	๓.๓๖	๓.๐๕	๑.๖๕	๒.๐๔	๑.๘๐	๓.๒๖	๑.๕๓	๑.๕๘
จำหน่ายสิ่งของ	๓.๕๖	๑.๖๘	๓.๒๖	๑.๘๕	๑.๐๒	๑.๘๐	-	๑.๕๓	๑.๕๘
ขอทุน	-	-	-	๑.๖๕	-	-	๑.๐๕	๑.๘๓	๑.๕๘
อื่น ๆ	-	๑.๘๕	๑.๐๓	-	-	๑.๘๐	-	-	๑.๓๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๑)	(๑๑๕)	(๕๓)	(๑๑๘)	(๕๘)	(๑๒๕)	(๕๒)	(๑๐๓)	(๘๕๓)

ตารางที่ ๒๐ อัตราส่วนร้อยของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามรายได้ของผู้ที่ให้ความอุปการะ, สถานศึกษา, ลักษณะการย้ายถิ่นและเพศ

รายได้ของผู้ที่ ให้ความอุปการะ (ต่อเดือน)	วิทยาลัยครูเชียงใหม่				วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม				รวม
	นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ต่ำกว่า									
๑,๐๐๐ บาท	๒๘.๓๑	๑๖.๘๑	๓๖.๙๙	๒๓.๑๒	๒๑.๔๓	๑๔.๘	๒๓.๙๒	๑๖.๘๒	๒๒.๔๐
๑,๐๐๐ -									
๒,๐๐๐ บาท	๔๙.๕๑	๔๖.๐๒	๔๖.๓๖	๓๖.๔๘	๔๑.๘๔	๔๔.๘	๕๐.๐	๔๘.๖๐	๔๘.๒๓
๒,๐๐๐ -									
๓,๐๐๐ บาท	๑๘.๘๕	๒๘.๕๖	๑๘.๕๖	๒๒.๐๓	๒๖.๕๓	๒๔.๘	๑๕.๒๒	๑๕.๘๕	๒๑.๑๒
๓,๐๐๐ -									
๔,๐๐๐ บาท	๕.๙๔	๓.๕๖	๓.๐๙	๑๐.๑๓	๘.๑๖	๑๑.๒	๕.๔๓	๑๑.๒๑	๘.๐๕
๔,๐๐๐บาทขึ้นไป	.๙๙	๕.๐๘	๓.๐๙	๔.๒๔	๒.๐๘	๔.๘	๕.๔๓	๓.๔๘	๔.๒๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๑)	(๑๑๙)	(๙๓)	(๑๑๘)	(๙๘)	(๑๒๕)	(๙๒)	(๑๐๓)	(๘๕๓)
มีชนิดมีเลขคณิต	๑๒๒๔.	๑๙๘๓.	๑๒๒๔.	๑๘๘๘.	๑๘๒๑.	๒๐๒๙.	๑๓๘๐.	๒๐๐๖.	๑๘๒๓.
	๓๕	๓๙	๒๗	๑๘	๒๒	๒๐	๓๓	๕๔	๓๘

การเลื่อนชั้นทางสังคม

การเลื่อนชั้นทางสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปที่บุคคลมีสถานภาพทางสังคมสูงขึ้นหรือมีสถานภาพทางสังคมต่ำลง โดยทั่วไปการศึกษาเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นทางสังคมมักจะใช้อาชีพของบุคคล เป็นดัชนีวัดการเลื่อนชั้นทางสังคม กล่าวคือเป็นการศึกษาถึงรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงอาชีพ ซึ่งมีอยู่สองลักษณะคือ ลักษณะที่หนึ่งเป็นการเลื่อนชั้นทางสังคมในรุ่นอายุ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอาชีพตลอดชีวิตการทำงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากบุคคลนั้นประกอบอาชีพที่ได้มีการจัดอันดับไว้สูงกว่าหรือต่ำกว่าอาชีพเริ่มแรก ก็แสดงว่าบุคคลนั้นได้เลื่อนสถานภาพทางสังคมของตนสูงขึ้นหรือต่ำลงแล้วแต่กรณี ส่วนอีกลักษณะหนึ่งได้แก่การเลื่อนชั้นทางสังคมระหว่างรุ่นอายุ ซึ่งหมายถึงความแตกต่างระหว่างอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กับอาชีพของบิดา หากบุคคลนั้นประกอบอาชีพที่ได้มีการจัดอันดับไว้สูงหรือต่ำกว่าอาชีพของบิดา ก็แสดงว่าบุคคลนั้นได้เลื่อนสถานภาพทางสังคมสูงขึ้นหรือต่ำลงแล้วแต่กรณี^{๒๐} เนื่องจากการศึกษาการเลื่อนชั้นทางสังคมได้ใช้อาชีพเป็นดัชนีในการวัดการเลื่อนชั้น และจากการที่ประเทศไทยไม่ได้มีการจัดจำแนกอันดับอาชีพจากสูงไปต่ำไว้เป็นรูปแบบที่แน่นอนดังเช่นประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาหรือประเทศอังกฤษ ดังนั้นในการศึกษารังนี้จึงต้องเริ่มจากการจัดอันดับอาชีพจากสูงไปต่ำ Sorokin^{๒๑} ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดอันดับอาชีพไว้ว่า อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดระเบียบและควบคุมสังคมหรืออาชีพที่ต้องใช้ระบอบสติปัญญาสูงพอสมควรจะได้รับการพิจารณาจัดไว้ในอันดับสูง และจากการศึกษาของ

^{๒๐} Leonard Broom and Phillip Selznick, Sociology (New York : Harper and Row, Publishers, 1973.) p. 187

^{๒๑} Pitrin A. Sorokin, Social and Cultural Mobility (New York : The Free Press Paper Book, 1964.) p. 101

ปิยฉัตร สุวรรณรัฐ^{๒๓} เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้จำแนกอาชีพออกเป็น ๔ อันดับ โดยเรียงจากสูงไปต่ำ ดังนี้คือ ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพและบริหาร, ข้าราชการและทหาร, เสมียน, และอาชีพสุดท้ายคือ อาชีพที่ท่องเที่ยวแรงงานและเกษตรกร ซึ่งจากการศึกษาของปิยฉัตรครั้งนี้พบว่า ในเขตเมืองของไทย ผู้ที่คงอาชีพเดียวกันกับอาชีพของบิกามีร้อยละ ๔๐.๘, ผู้ที่เลื่อนขึ้นหนึ่งขั้นและสองขั้นขึ้นไป มีร้อยละ ๓๕.๕ และ ๑๘.๘ ตามลำดับ ส่วนผู้ที่เลื่อนลงหนึ่งขั้นและมากกว่าหนึ่งขั้น มีร้อยละ ๓.๘ และ ๕.๘ ตามลำดับ จากการศึกษาของขวัญใจ เลอจันทร์^{๒๔} เกี่ยวกับการเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบทพบว่า การเลื่อนฐานะทางสังคมในชั่วอายุพิจารณาโดยการเปรียบเทียบอายุปัจจุบันกับอาชีพเมื่อหัวหน้ครวเรือนอายุ ๒๕ ปี ผลปรากฏว่าส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการเลื่อนฐานะทางอาชีพมากนัก คือ ๘๓๐ คนจาก ๘๖๓ คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเช่นเดิม ส่วนอีก ๑๓๒ คน เปลี่ยนอาชีพ และครึ่งต่อครึ่งเปลี่ยนอาชีพทั้งทางสูงขึ้นและต่ำลงจากฐานะอาชีพเมื่ออายุ ๒๕ ปี สำหรับการเลื่อนฐานะทางสังคมระหว่างชั่วอายุโดยเปรียบเทียบอาชีพของหัวหน้ครวเรือนกับบิดา ปรากฏว่าหัวหน้ครวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบิดาคือเกษตรกรรม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๘ รองลงมาคืออาชีพที่ไม่ได้ใช้กำลังกายและอาชีพที่ใช้กำลังกายตามลำดับ หัวหน้ครวเรือนที่ประกอบอาชีพที่ไม่ได้ใช้กำลังกายส่วนใหญ่มีบิดาที่มีฐานะทางอาชีพต่ำกว่าตน ส่วนหัวหน้ครวเรือนที่ประกอบอาชีพที่ใช้กำลังกายส่วนใหญ่มีบิดาที่มีฐานะทางอาชีพสูงกว่าตน และหัวหน้ครวเรือนกลุ่มอายุ ๓๐ - ๔๕ ปี มีอัตราส่วนของผู้เปลี่ยนแปลงอาชีพจากบิดามากที่สุด รองลงมาได้แก่หัวหน้ครวเรือนอายุ ๑๕ - ๒๕ ปี และ ๕๐ ปี ขึ้นไปตามลำดับ จากการศึกษา

^{๒๓} ปิยฉัตร สุวรรณรัฐ, "การเลื่อนชั้นทางสังคมระหว่างรุ่นอายุและภาวะเจริญพันธุ์ ในเขตเมือง" วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๓, หน้า ๑๖

^{๒๔} ขวัญใจ เลอจันทร์, "การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท" วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘ หน้า ๓๐ - ๓๑

เรื่องเดียวกันนี้ของ Blood and Wolfe ^{๒๕} ที่เมืองกีทรอยท์ สหรัฐอเมริกา พบว่าอัตราส่วนของผู้ที่คงอาชีพเกี่ยวกับบิคาอยู่ในระดับต่ำซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓๑ เท่านั้น และสัดส่วนของผู้ที่เลื่อนชั้นสูงขึ้นและผู้ที่เลื่อนชั้นต่ำลงนั้นคิดเป็นร้อยละ ๓๑ และ ๓๖ ตามลำดับ จากการศึกษที่เมืองมิเนอาโพลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา ของ Sorokin ^{๒๖} พบว่าการล้มเหลวอาชีพมีแนวโน้มที่ลดลงคือร้อยละ ๓๒ ของคนรุ่นปู่เท่านั้นที่จะมีอาชีพเหมือนกับบิคาของเขา ร้อยละ ๓๘.๕ ของคนรุ่นพ่อที่มีอาชีพเหมือนกับบิคาของเขา และเหลือเพียงร้อยละ ๑๐.๖ ของคนรุ่นลูกที่กำลังทำการศึกษานี้ที่มีอาชีพเหมือนกับบิคาของเขา และจากการศึกษาของ Scudder and Anderson ^{๒๗} พบว่าบุตรที่ย้ายถิ่นมีจำนวนร้อยละของการมีอาชีพสูงกว่าบิคา มากกว่าบุตรที่อยู่ในถิ่นเกี่ยวกับบิคา และในจำนวนบุตรที่อยู่ในถิ่นเกี่ยวกับบิคา มีการเลื่อนฐานะลงมากกว่าเลื่อนชั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบิคาและเช่นเดียวกันกับบุตรที่ย้ายถิ่นมีการเลื่อนฐานะขึ้นมากกว่าเลื่อนลงเมื่อเปรียบเทียบกับบิคา

สำหรับการศึกษาเรื่องการเลื่อนชั้นทางสังคมของนักเรียนฝึกหัดครูในภาคเหนือที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาการศึกษาเฉพาะการเลื่อนชั้นทางสังคมระหว่างรุ่นอายุเท่านั้น คือจะพิจารณาศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างอาชีพของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่คาดหวังแล้วกับอาชีพของบิคาของเขา ถ้าหากนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ประกอบอาชีพที่ได้มีการจัดอันดับไว้สูงหรือต่ำกว่าอาชีพของบิคาแล้ว ก็แสดงว่าบุคคลนั้นได้เลื่อนสถานภาพทางสังคมของตนสูงขึ้นหรือต่ำลงแล้วแต่กรณี

จากการพิจารณาศึกษาลักษณะอาชีพของบิคาของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ปรากฏว่าเกือบครึ่งหนึ่งมีบิคาประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยคิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๑ ซึ่งจำนวนนี้จำแนกออก

^{๒๕} Robert O. Blood Jr. and Donald M. Wolfe, Husband and Wives: The Dynamic of Married Living. (New York : The Free Press, 1960.) p.87

^{๒๖} Sorokin, op.cit., p.421

^{๒๗} Richard Scudder and C. Arnold Anderson, "Migration and Vertical Occupational Mobility", American Sociology Review. 19:3 (1954), p. 331

เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และ
 วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๔, ๒๙.๔๘, ๔๓.๔๘ และ ๓๐.๑๕
 ตามลำดับ อาชีพที่มีร้อยละรองลงมาได้แก่อาชีพรับราชการ และอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า
 คือมีร้อยละ ๒๕.๕๐ และ ๑๗.๓๙ ตามลำดับ สำหรับอาชีพอื่น ๆ นั้นจะมีร้อยละไม่สูง ได้แก่
 ผู้ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ, ช่าง, ผู้ปฏิบัติงานในการผลิตและกรรมกร, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ
 การขนส่ง, บริการ, เสมียนพนักงาน และไม่ได้ทำงานคิดเป็นร้อยละ ๖.๑๘, ๓.๙๗, ๓.๒๗,
 ๑.๑๗, ๑.๙๓ และ ๑.๕๘ ตามลำดับ ส่วนอาชีพของมารดาของนักเรียนเด็กหัดกรูกลุ่มนี้จะมีแบบแผน
 ของการประกอบอาชีพที่ใกล้เคียงกันกับการประกอบอาชีพของบิดา คือเกือบครึ่งหนึ่งเป็นเกษตรกร
 โดยคิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๕ ซึ่งจำนวนนี้จำแนกออกเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ.
 และ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ
 ๕๒.๖๗, ๓๐.๖๔, ๔๖.๑๙ และ ๓๘.๖๙ ตามลำดับ ส่วนอาชีพของมารดาที่มีร้อยละรองลงมา
 ได้แก่ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า โดยคิดเป็นร้อยละค่อนข้างสูง คือ ๓๒.๕๖ โดยจำแนกออกเป็น
 นักเรียนเด็กหัดกรูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก
 ในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๐, ๓๙.๘๘, ๒๘.๒๕ และ ๓๕.๖๘
 ตามลำดับ สำหรับอาชีพอื่น ๆ ปรากฏว่ามีร้อยละไม่สูงนัก คือ เป็นแม่บ้าน, รับราชการ, บริการ
 ช่าง ผู้ผลิต กรรมกร, ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ, เสมียนพนักงานและปฏิบัติงานเกี่ยวกับ
 การขนส่ง โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๕, ๔.๕๕, ๓.๕๐, ๓.๐๘, ๒.๔๕, ๑.๒๓ และ ๑.๒๓
 ตามลำดับ ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะอาชีพของบิดาและมารดาของนักเรียนเด็กหัดกรูกลุ่มนี้พอจะ
 สรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มนี้มีบิดามารดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ
 คือ ๔๐.๖๑ และ ๔๓.๒๕ ซึ่งเป็นอาชีพหลักที่พบเห็นทั่ว ๆ ไปในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชนบทซึ่งเป็นบริเวณที่มีประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอาศัยอยู่ ส่วน
 ร้อยละรองลงมาของอาชีพของบิดาและมารดาของนักเรียน ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันบ้าง
 เล็กน้อย คืออาชีพของบิดาที่มีร้อยละรองลงมาได้แก่อาชีพรับราชการและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า
 โดยมีร้อยละ ๒๕.๕๐ และ ๑๗.๓๙ ตามลำดับ ในขณะที่มารดามีร้อยละของอาชีพปฏิบัติงาน
 เกี่ยวกับการค้าคิดเป็นร้อยละรองลงมาจากอาชีพเกษตรกรคือคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๖ ซึ่งเป็น

ร้อยละสูงกว่าบิดาเกือบเท่าตัว ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากสตรีไทยแต่เดิมขาดโอกาสในการศึกษาเท่าที่ควร จึงไม่สามารถที่จะไปประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง ประกอบกับอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าของมารดาของนักเรียนกลุ่มนี้ที่ปรากฏจากการสัมภาษณ์ประกอบการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย โดยเลือกตัวอย่างมาร้อยละ ๑๐ ของตัวอย่างทั้งหมดนั้น พบว่ากิจการค้าที่บิดาและมารดาของนักเรียนปฏิบัติอยู่ได้แก่ การค้าขายผลผลิตทางการเกษตร, อุตสาหกรรมในครัวเรือน, อาหารสำเร็จรูป, ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ โดยนำเอาไปขายที่ตลาดภายในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ และบางกลุ่มจะทำการค้าขายอยู่กับบ้านที่ใช้ประโยชน์ทั้งเป็นที่อยู่อาศัยและใช้ เป็นสถานที่ประกอบการค้าไปในตัวด้วย ส่วนอาชีพอื่น ๆ นั้นพบว่า มีร้อยละค่อนข้างต่ำ และมีร้อยละที่ไม่แตกต่างกันมากนักทั้งอาชีพของบิดาและมารดาของนักเรียน นอกจากนี้ร้อยละของผู้ที่ไม่ได้ทำงานเท่านั้นที่พบว่ามารดาของนักเรียนมีร้อยละของการไม่ได้ทำงานในเชิงเศรษฐกิจสูงกว่าบิดาอย่างเด่นชัด คือ ๑๐.๑๕ : ๕.๕๘ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากคตินิยมของคนไทยแต่เดิมมาที่ถือว่าบุรุษมีหน้าที่ต้องทำงานในเชิงเศรษฐกิจ เพื่อเลี้ยงดูครอบครัวของตน ให้ได้รับความสุขตามสมควรแก่ฐานะของตน ส่วนสตรีนี้ก็มีหน้าที่อยู่กับบ้านเลี้ยงดูบุตรและทำงานบ้านต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากไม่ใช่งานในเชิงเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะจะเป็นเหตุทำให้ร้อยละของการไม่ทำงานของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้สูงกว่าบิดา (ตารางที่ ๒๒)

ตารางที่ ๒๑ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามอาชีพของบิดา สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และลักษณะของการย้ายถิ่น

อาชีพของบิดา	วิทยาลัยครู เชียงใหม่		วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม		รวม
	นร. ที่ย้ายถิ่น	นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น	นร. ที่ย้ายถิ่น	นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น	
ปฏิบัติงานอาชีพ					
และวิชาชีพ	๓.๓๓	๓.๕๑	๖.๒๘	๒.๕๑	๖.๑๘
เสมียนพนักงาน	๑.๘๒	.๕๓	—	๑.๐๑	.๕๓
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	๑๘.๑๘	๑๘.๑๘	๑๖.๑๘	๑๓.๐๘	๑๓.๓๕
เกษตรกร	๔๔.๕๕	๔๓.๒๖	๔๐.๘๑	๓๓.๑๘	๔๑.๕๘
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ					
การขนส่ง	๒.๒๓	๔.๖๕	๓.๕๕	๒.๕๑	๓.๒๓
ช่าง ผู้ผลิตและกรรมกร	๑.๘๒	๓.๒๕	๖.๓๒	๔.๐๒	๓.๕๓
รับราชการ	๒๖.๓๓	๒๐.๖๖	๒๕.๑๑	๓๖.๑๖	๒๘.๕๓
บริการ	.๕๕	—	.๕๕	๑.๕๑	.๕๕
ไม่ทำงาน	.๕๕	๑.๕๐	.๕๐	๒.๐๐	๑.๑๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๒๖๐)	(๒๑๕)	(๒๒๓)	(๑๕๕)	(๘๕๓)

ตารางที่ ๒๒ อัตราร้อยของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามอาชีพของบิดา มารดา, สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่

อาชีพของบิดา มารดา	ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน				รวม
	วิทยาลัยครู เชียงใหม่		วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม		
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	
<u>อาชีพของบิดา</u>					
ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ	๖.๘๘	๘.๘๓	๑.๗๕	๗.๕๔	๖.๑๘
เสมียน พนักงาน	.๗๖	๒.๓๑	.๕๕	.๕๐	.๕๓
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	๑๔.๕๐	๒๓.๗๐	๑๕.๒๕	๑๘.๐๕	๑๗.๓๕
เกษตรกร	๕๓.๕๔	๒๕.๘๘	๔๓.๕๘	๓๐.๑๕	๔๐.๖๑
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง	๔.๒๐	๒.๓๑	๓.๑๔	๓.๐๒	๓.๒๗
ช่าง ผลิต กรรมกร	๓.๐๖	๑.๗๓	๖.๒๘	๔.๕๒	๓.๕๗
รับราชการ	๑๖.๔๑	๒๕.๘๘	๒๗.๘๐	๓๓.๑๗	๒๕.๕๐
บริการ	.๗๖	๑.๑๖	.๕๐	๒.๐๑	๑.๑๗
ไม่ทำงาน	.๓๘	—	.๕๐	๑.๐๐	.๕๘
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๒๖๒)	(๑๗๓)	(๒๖๓)	(๑๕๕)	(๘๕๗)
<u>อาชีพของมารดา</u>					
ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ	๒.๒๕	๔.๐๕	.๕๕	๓.๕๒	๒.๕๕
เสมียน พนักงาน	—	—	—	๑.๐๐	.๒๓
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	๒๕.๐๐	๓๕.๘๘	๒๘.๒๕	๓๕.๖๘	๓๖.๕๖
เกษตรกร	๕๒.๖๗	๓๐.๖๔	๖๖.๑๕	๓๘.๖๕	๔๓.๒๕
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง	.๓๘	—	—	.๕๐	.๒๓
ช่าง ผลิต กรรมกร	๒.๖๗	๒.๘๕	๔.๕๓	๑.๕๑	๓.๐๔
รับราชการ	๓.๐๖	๔.๖๒	๔.๐๕	๗.๐๕	๔.๕๕
บริการ	๖.๕๕	๖.๓๖	.๕๕	.๕๐	๓.๕๐
ไม่ทำงาน	๓.๕๔	๑๑.๕๖	๑๕.๖๕	๑๑.๕๖	๑๐.๑๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๒๖๒)	(๑๗๓)	(๒๖๓)	(๑๕๕)	(๘๕๗)

เมื่อพิจารณานักเรียนฝึกหัดครูตามความคาดหวังในการศึกษานักเรียนกลุ่มนี้คาดว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับการศึกษาชั้นใดนั้น พบว่านักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้น ป.กศ.สูง โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุดคือ ๓๘.๑๖ ซึ่งในจำนวนนี้จำแนกเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔๔, ๔๘.๕๕, ๔๐.๘๑ และ ๓๓.๖๑ ตามลำดับ ความคาดหวังในการศึกษาซึ่งมีร้อยละรองลงมาได้แก่กลุ่มนักเรียนที่คาดว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับปริญญาตรีโดยคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๓ โดยจำแนกออกเป็นนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูเชียงใหม่และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๖, ๓๕.๓๑, ๒๑.๕๓ และ ๕๓.๓๓ ตามลำดับ ส่วนผู้ที่คาดหวังว่าจะศึกษาได้สำเร็จในระดับ ป.กศ. และสูงกว่าปริญญาตรีนั้นคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๕ และ ๑๐.๓๘ ตามลำดับ จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ มีร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาในระดับชั้นที่ต่ำกว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ จะคาดหวังที่จะศึกษาได้สำเร็จในระดับที่ตนกำลังศึกษาอยู่ โดยคิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๐ และ ๔๘.๕๕ ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ทั้งระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ก็คาดหวังที่จะศึกษาได้สำเร็จในระดับที่สูงกว่าระดับที่ตนกำลังศึกษาอยู่หนึ่งชั้น คือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. ก็คาดหวังว่าจะศึกษาได้สำเร็จในระดับ ป.กศ.สูง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘๑ และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ.สูง ก็คาดหวังว่าจะศึกษาได้สำเร็จในระดับปริญญาตรี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๓ (ตารางที่ ๒๓) ถ้าหากพิจารณาความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาแล้วปรากฏว่าในกลุ่มของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษานั้น ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นใดก็คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุด คือ ๓๘.๖๓ และ ๔๔.๘๖ ของผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามความคาดหวังในการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่หนึ่งชั้นนั้นก็ยังมีร้อยละ

ใกล้เคียงกันกับระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ คือ ๓๕.๑๖ และ ๔๖.๗๕ ของผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่นนี้ปรากฏว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. จะคาดหวังว่าสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง คิดเป็นร้อยละสูงสุดเท่ากันคือ ๓๗.๕๕ แต่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ.สูง นั้นคาดหวังว่าสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละสูงสุด คือ ๕๑.๓๕ (ตารางที่ ๒๔) การที่ผลปรากฏออกมาเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนเด็กหัดครูที่ย้ายถิ่นอาจจะ มีปัญหาทางบ้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ, ที่พักอาศัย, ค่าใช้จ่าย ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ฯลฯ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการ ศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนเด็กหัดครูที่ย้ายถิ่น จึงเป็นสาเหตุทำให้ นักเรียนกลุ่มนี้เกือบครึ่งหนึ่งคาดหวังว่าจะศึกษาให้สำเร็จได้ในระดับชั้นที่ตนเอง กำลังศึกษาอยู่นั้น และในทางตรงข้ามนักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ค่อยจะประสบปัญหาต่าง ๆ ดังที่นักเรียนที่ย้ายถิ่นประสบอยู่ จึงทำให้ร้อยละของความคาดหวังในระดับที่สูงขึ้นไปกว่าระดับที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่มีร้อยละสูงสุด

เมื่อพิจารณาความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียนกลุ่มนี้โดยพิจารณาจากอาชีพของบิดาแล้ว ปรากฏว่าลักษณะอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียน คือ นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกี่ยวกับงานอาชีพ และวิชาชีพ จะมีร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาขึ้นไปในระดับสูง คือ ระดับ ป.กศ.สูง, ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี โดยคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๑, ๒๘.๓๐ และ ๑๖.๕๘ ตามลำดับ สำหรับผู้ที่คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาให้สำเร็จได้ในระดับชั้น ป.กศ. นั้นมีเพียงร้อยละ ๑๓.๒๐ เท่านั้น ส่วนบิดาของนักเรียนที่ประกอบอาชีพรับราชการ, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง จะมีร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำ คืออยู่ในระดับ ป.กศ.สูง และระดับปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ สำหรับในระดับ ป.กศ. และระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีนั้น มีร้อยละไม่มากนัก ส่วนบิดาของนักเรียนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั้นมีร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำ คืออยู่ในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง โดยคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๒ และ ๔๑.๖๗ ตามลำดับ และในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีนั้น คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑๑ และ ๒.๕๐ ตามลำดับ (ตารางที่ ๒๕) และถ้าหากพิจารณาถึงความ

คาคหวังในการศึกษาของนักเรียนกลุ่มนี้ โดยจำแนกตามอาชีพของบิดาและสถานศึกษาที่กำลังศึกษา
 อยู่แล้ว จะปรากฏผลออกมาในทำนองเดียวกัน (ตารางที่ ๒๖) เหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้
 นักเรียนกลุ่มนี้มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม, รับราชการ, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า และ
 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง คาคหวังที่จะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับการศึกษาที่ไม่สูงนัก
 ก็คือ การที่มารดาของนักเรียนกลุ่มนี้มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันเป็นจำนวนมาก คือตั้งแต่ ๕ คน
 ขึ้นไป โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุดของแต่ละอาชีพที่กล่าวมาแล้ว ในขณะที่มารดาของนักเรียนกลุ่มนี้
 มีบิดาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน ๔ คน
 คิดเป็นร้อยละสูงสุด (ตารางที่ ๒๗) นอกจากนี้ลักษณะอาชีพของบิดาของนักเรียนก็เป็นอีก
 สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้คาคหวังที่จะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับที่ไม่สูงนัก โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งนักเรียนกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีร้อยละสูงสุดนั้น มีรายได้
 ไม่สูงนัก จึงไม่สามารถจะให้ความอุปการะให้บุตรของตนได้รับการศึกษาได้ในระดับที่สูงนัก
 ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ร้อยละของความคาคหวังที่จะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับสูงของนักเรียน
 กลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม, รับราชการ, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง อยู่ในระดับ
 ที่ไม่สูงเท่ากับนักเรียนกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพเกี่ยวกับปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ ดังที่ได้กล่าว
 มาแล้วข้างต้น

ตารางที่ ๒๓ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามความคาดหวังในการศึกษา สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่

ความคาดหวัง ในการศึกษา	วิทยาลัยครูเชียงใหม่		วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม		รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	
ป.กศ.	๕๕.๘๐	—	—	๒๙.๑๕	๒๑.๕๙
ป.กศ.สูง	๓๒.๔๔	๔๘.๕๕	๕๐.๘๑	๓๓.๖๗	๓๘.๑๖
ปริญญาตรี	๑๒.๒๒	๓๙.๓๑	๒๑.๙๗	๕๓.๑๗	๒๙.๘๗
สูงกว่าปริญญาตรี	๙.๕๔	๑๒.๑๔	๘.๐๗	๑๒.๕๖	๑๐.๓๘
รวม	๑๐๐.๐ (๒๒๒)	๑๐๐.๐ (๑๓๓)	๑๐๐.๐ (๒๒๓)	๑๐๐.๐ (๑๙๙)	๑๐๐.๐ (๘๕๗)

ตารางที่ ๒๔ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามความคาดหวังในการศึกษา ลักษณะการย้ายถิ่น และระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่

ความคาดหวัง ในการศึกษา	นักเรียนที่ย้ายถิ่น		นักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่น		รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	
ป.กศ.	๓๘.๖๗	—	๓๓.๕๕	—	๒๑.๕๙
ป.กศ.สูง	๓๕.๑๖	๕๖.๙๒	๓๓.๕๕	๓๒.๒๒	๓๘.๑๖
ปริญญาตรี	๑๖.๘๐	๕๒.๓๘	๑๖.๖๐	๕๑.๓๕	๒๙.๘๗
สูงกว่าปริญญาตรี	๙.๓๗	๑๒.๓๐	๘.๓๐	๑๒.๔๓	๑๐.๓๘
รวม	๑๐๐.๐ (๒๕๖)	๑๐๐.๐ (๑๘๗)	๑๐๐.๐ (๒๒๙)	๑๐๐.๐ (๑๘๕)	๑๐๐.๐ (๘๕๗)

ตารางที่ ๒๕ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามอาชีพของบิดาและความคาดหวังในการศึกษา

อาชีพของบิดา	ความคาดหวังในการศึกษา				รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ	๑๓.๒๑	๔๑.๕๑	๒๘.๓๐	๑๖.๙๘	๑๐๐.๐ (๕๓)
เสมียน พนักงาน	๑๒.๕๐	๒๕.๐๐	๕๐.๐๐	๑๒.๕๐	๑๐๐.๐ (๘)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	๑๔.๐๘	๓๘.๙๐	๔๑.๖๖	๕.๓๖	๑๐๐.๐ (๑๔๘)
เกษตรกร	๓๑.๓๒	๔๑.๒๗	๒๐.๑๑	๖.๙๐	๑๐๐.๐ (๓๘๘)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง	๒๕.๐๐	๓๒.๑๔	๒๘.๕๗	๑๔.๒๙	๑๐๐.๐ (๒๘)
ช่าง ผู้ผลิต กรรมกร	๒๙.๔๑	๒๙.๔๑	๒๖.๔๗	๑๔.๓๑	๑๐๐.๐ (๓๘)
รับราชการ	๑๓.๐๖	๓๕.๕๙	๓๗.๓๙	๑๓.๙๖	๑๐๐.๐ (๒๒๒)
บริการ	๑๐.๐๐	๖๐.๐๐	๓๐.๐๐	—	๑๐๐.๐ (๑๐)
ไม่ทำงาน	—	* ก	* ก	* ก	* ก (๕)
รวม	๒๑.๕๘	๓๘.๑๖	๒๙.๘๗	๑๐.๓๙	๑๐๐.๐ (๘๕๗)

ตารางที่ ๒๒ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามอาชีพของบิดา ความคาดหวังในการศึกษา และสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่

อาชีพของบิดา	ความคาดหวังในการศึกษา				รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
วิทยาลัยครู เชียงใหม่					
ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ	๒๐.๕๙	๔๑.๑๘	๑๗.๖๔	๒๐.๕๙	๑๐๐.๐ (๓๔)
เสมียน พนักงาน	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	๑๐๐.๐ (๖)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	๑๕.๑๙	๓๖.๗๑	๓๙.๖๔	๘.๘๖	๑๐๐.๐ (๓๙)
เกษตรกร	๓๗.๗๐	๕๒.๔๑	๑๓.๖๑	๖.๒๘	๑๐๐.๐ (๑๕๑)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง	๔๐.๐๐	๓๓.๓๓	๒๐.๐๐	๖.๖๗	๑๐๐.๐ (๑๕)
ช่าง ผู้ผลิต กรรมกร	๕๕.๕๖	๑๘.๑๘	๒๗.๒๗	๙.๐๙	๑๐๐.๐ (๑๑)
รับราชการ	๑๗.๐๗	๓๕.๑๑	๒๙.๓๙	๑๘.๐๘	๑๐๐.๐ (๙๔)
บริการ	*ก	*ก	*ก	—	*ก (๕)
ไม่ทำงาน	—	*ก	—	—	*ก (๑)
รวม	๒๗.๕๙	๓๘.๘๕	๒๖.๙๙	๑๐.๕๗	๑๐๐.๐ (๔๓๕)
วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม					
ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ	—	๕๖.๑๑	๔๗.๓๗	๑๐.๕๒	๑๐๐.๐ (๑๙)
เสมียน พนักงาน	—	—	*ก	—	*ก (๒)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	๑๒.๘๖	๓๖.๘๖	๕๕.๒๘	๑๐.๐๐	๑๐๐.๐ (๓๐)
เกษตรกร	๒๓.๕๗	๕๐.๗๖	๒๘.๐๓	๗.๖๔	๑๐๐.๐ (๑๕๗)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง	๗.๖๙	๓๐.๗๗	๓๘.๖๖	๒๓.๐๘	๑๐๐.๐ (๑๓)
ช่าง ผู้ผลิต กรรมกร	๒๑.๗๔	๓๕.๗๔	๒๖.๐๙	๑๗.๓๙	๑๐๐.๐ (๒๓)
รับราชการ	๑๐.๑๖	๓๕.๙๔	๕๖.๙๗	๑๐.๙๓	๑๐๐.๐ (๑๒๘)
บริการ	—	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	—	๑๐๐.๐ (๖)
ไม่ทำงาน	—	*ก	*ก	*ก	*ก (๕)
รวม	๑๕.๕๐	๓๗.๕๕	๓๖.๙๗	๑๐.๑๙	๑๐๐.๐ (๕๖๖)

ตารางที่ ๒๗ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามอาชีพของบิดา และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน

อาชีพของบิดา	จำนวนบุตรของมารดาที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน							รวม
	๑ คน	๒ คน	๓ คน	๔ คน	๕ คน	๖ คน	๗ คนขึ้นไป	
ปฏิบัติงานอาชีพ								
และวิชาชีพ	๓.๓๓	๕.๖๖	๑๓.๒๑	๒๒.๖๔	๑๘.๘๓	๑๖.๙๘	๑๘.๘๓	๑๐๐.๐ (๕๓)
เสมือนพนักงาน	-	-	๕๐.๐๐	-	-	-	๕๐.๐๐	๑๐๐.๐ (๘)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ								
การค้า	๒.๐๑	๘.๓๒	๙.๕๐	๑๘.๑๒	๑๙.๕๖	๑๕.๕๔	๒๖.๘๕	๑๐๐.๐ (๑๕๙)
เกษตรกร	๑.๕๔	๓.๕๓	๑๖.๙๖	๑๖.๐๙	๑๓.๒๔	๑๓.๒๔	๒๓.๕๖	๑๐๐.๐ (๓๘๘)
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ								
การขนส่ง	๓.๑๔	๑๐.๓๒	๓.๑๔	๒๘.๕๓	๒๑.๕๓	๓.๑๔	๑๓.๘๖	๑๐๐.๐ (๒๘)
ช่าง ผู้ผลิต								
กรรมกร	๒.๙๔	-	๑๑.๓๓	๒๓.๕๓	๒๐.๕๘	๑๑.๓๓	๒๙.๕๑	๑๐๐.๐ (๓๕)
รับราชการ	๕.๙๖	๕.๘๖	๑๓.๕๑	๒๐.๓๒	๑๘.๙๖	๑๕.๕๑	๒๑.๖๒	๑๐๐.๐ (๒๒๒)
บริการ	-	๑๐.๐	๑๐.๐	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	๕๐.๐๐	๑๐๐.๐ (๑๐)
ไม่ทำงาน	-	-	-	*ก	*ก	-	*ก	*ก (๕)
รวม	๒.๘๐	๖.๖๘	๑๕.๑๒	๑๘.๓๙	๑๘.๕๔	๑๕.๑๓	๒๓.๘๐	๑๐๐.๐ (๘๕๓)

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูกุ่มที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ โดยจำแนกตามสถานศึกษาและระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ ปรากฏว่านักเรียนเด็กหัดครูส่วนมากมีบิดาและมารดาที่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ประถมปีที่ ๔ คิดเป็นร้อยละสูงสุด คือ ๔๕.๑๓ และ ๒๓.๕๔ ตามลำดับ สำหรับร้อยละรองลงมาของระดับการศึกษาของบิดาของนักเรียนได้แก่ระดับชั้นมัธยมปีที่ ๔ - มัธยมปีที่ ๖ (ม.ศ.๑ - ม.ศ. ๓) โดยคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๗ นอกนั้นได้แก่ระดับชั้นมัธยมปีที่ ๑ - มัธยมปีที่ ๓ (ป.๕ - ป. ๗), อ่านออกเขียนได้, สูงกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๖ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงระดับปริญญา, ปริญญาตรีขึ้นไป และไม่ได้รับการศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๐, ๖.๓๐, ๖.๑๘, ๒.๕๒ และ ๒.๘๐ ตามลำดับ ขณะที่มารดาของนักเรียนเด็กหัดครูมีระดับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับระดับการศึกษาของบิดา คือไม่ได้รับการศึกษา, อ่านออกเขียนได้, มัธยมปีที่ ๔ - มัธยมปีที่ ๖ (ม.ศ.๑ - ม.ศ. ๓), มัธยมปีที่ ๑ - มัธยมปีที่ ๓ (ป. ๕ - ป.๗), สูงกว่ามัธยมปีที่ ๖ (ม.ศ. ๓) แต่ไม่ถึงระดับปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป โดยคิดเป็นร้อยละ ๕.๕๒, ๘.๒๘, ๗.๑๒, ๖.๗๓ ๓.๑๕ และ ๘.๕๒ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว พบว่าบิดาของนักเรียนมีระดับการศึกษาสูงกว่ามารดาของนักเรียนเด็กหัดครู คือมีร้อยละของผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาต่ำกว่ามารดา แต่มีร้อยละของผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงเช่น ระดับมัธยมปีที่ ๑ - มัธยมปีที่ ๓ (ป.๕-ป.๗) ไปจนถึงระดับปริญญาตรีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละสูงกว่าทุกระดับ เมื่อพิจารณาจากระดับการศึกษาของบิดาของนักเรียนเด็กหัดครูกับระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่พบว่าผู้ที่มิบิดาที่ได้รับการศึกษาสูงมักจะมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนเด็กหัดครูโดยเฉลี่ยแล้วมีระดับการศึกษาสูงกว่าบิดาและมารดาของตนเอง (ตารางที่ ๒๕)

ถ้าหากพิจารณาระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูจำแนกตามความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียนแล้ว พบว่านักเรียนเด็กหัดครูส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้น ป.กศ.สูง โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุด คือ ๓๘.๑๖ ส่วนร้อยละรองลงมาได้แก่ระดับปริญญาตรี และระดับ ป.กศ. ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๗ และ ๒๑.๕๕ ตามลำดับ สำหรับในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีนั้นคิดเป็นร้อยละน้อยที่สุด คือ ๑๐.๓๘ เมื่อพิจารณาเฉพาะ-

ระดับการศึกษาของบิดาหรือมารดาพบว่านักเรียนที่บิดาและมารดาที่มีระดับการศึกษาไม่สูงนัก(ตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ ๓ หรือประถมปีที่ ๗ ลงมา) คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้น ป.กศ.สูง และ ป.กศ. เป็นส่วนใหญ่ แต่นักเรียนที่บิดาและมารดาได้รับการศึกษาสูงกว่ามัธยมปีที่ ๓ (ประถมปีที่ ๗) คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้น ป.กศ.สูง และสูงกว่าเป็นส่วนใหญ่ ข้อที่น่าสนใจก็คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาได้รับการศึกษาสูงกว่ามัธยมปีที่ ๓ (ประถมปีที่ ๗) คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าขึ้นไป (ตารางที่ ๓๐)

จากการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏว่าบิดาและมารดาของนักเรียนที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่อาชีพที่มีร้อยละรองลงมาของบิดา, มารดา จะต่างกันออกไปเล็กน้อย คืออาชีพที่มีร้อยละรองลงมาของบิดาได้แก่อาชีพรับราชการ แต่ของมารดาได้แก่อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า สำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพทางด้านปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพนั้น ปรากฏว่ามีร้อยละไม่มากนัก สำหรับการคาดหวังในการศึกษาของนักเรียนว่าสามารถจะศึกษาได้สำเร็จในระดับใดนั้น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้น ป.กศ.สูง โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุด ร้อยละที่รองลงมาได้แก่ความคาดหวังที่จะศึกษาได้สำเร็จในระดับปริญญาตรี เมื่อพิจารณาจากสถานศึกษาแล้วพบว่าที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่ ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นใดก็คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้นนั้น ๆ โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุด สำหรับที่วิทยาลัยครูพิษณุโลก จะมีลักษณะที่แตกต่างออกไปบ้างเล็กน้อย คือนักเรียนคาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้นสูงกว่าระดับชั้นที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันชั้นหนึ่ง โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุดในทำนองเดียวกันผู้ที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ก็คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้นที่ตนกำลังศึกษาอยู่ โดยมีร้อยละสูงสุด ส่วนผู้ที่ไม่ย้ายถิ่นนั้นคาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้นที่สูงกว่าระดับชั้นที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ชั้นหนึ่งเช่นกัน เมื่อพิจารณาจากอาชีพของบิดาปรากฏว่าผู้ที่มีบิดาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ ซึ่งมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตไม่มากนัก คาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับชั้นที่สูงกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม, รับราชการ, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

การค้า, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง ซึ่งมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตมากกว่า สำหรับระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของนักเรียนเด็กหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ปรากฏว่าบิดาและมารดาของนักเรียนส่วนมากได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ประถมปีที่ ๔ โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุด แต่เมื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาของบิดาและมารดาแล้วพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วบิดาของนักเรียนมีระดับการศึกษาสูงกว่ามารดาของนักเรียนทั้งวิทยาลัยครู เชียงใหม่และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ข้อที่น่าสังเกตสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ก็คือ ถ้าหากบิดาและมารดา มีระดับการศึกษาสูงแล้ว บุตรที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาเด็กหัดครูก็มีระดับการศึกษาสูงและมีแนวโน้มของการคาดหวังที่จะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับที่สูงด้วยเช่นกัน ซึ่งจากการศึกษาในคั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการเลื่อนชั้นทางสังคมในระหว่างช่วงอายุได้ว่านักเรียนเด็กหัดครูกลุ่มนี้จะมีอาชีพที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าบิดาที่เป็นเกษตรกร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องใช้กำลังกายมากกว่ากำลังสมอง นอกจากนี้นักเรียนเด็กหัดครูกลุ่มนี้ยังมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าบิดาและมารดาของตนเองเป็นส่วนใหญ่ คืออย่างน้อยนักเรียนกลุ่มนี้จำนวนหนึ่งจะสำเร็จการศึกษาในระดับ ป.กศ. หรือ ป.กศ.สูง ในขณะที่บิดาและมารดาของเขาส่วนมากมีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ประถมปีที่ ๔ ดังที่กล่าวมาแล้ว และนักเรียนกลุ่มนี้อีกจำนวนหนึ่งคาดหวังว่าจะสามารถศึกษาได้สำเร็จในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่านักเรียนเด็กหัดครูกลุ่มนี้มีแนวโน้มของการเลื่อนชั้นทางสังคมในระหว่างช่วงอายุได้สูงกว่าบิดาและมารดา ซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาคั้งนี้

ตารางที่ ๒๕ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนเด็กหัดครู จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา, มารดา
สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ลักษณะการย้ายถิ่นและเพศ

ระดับการศึกษา	วิทยาลัยครู เชียงใหม่				วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม				รวม
	นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
<u>บิดา</u>									
ไม่ได้รับการศึกษา	๕.๕๔	๑.๖๘	๑.๐๓	๔.๒๔	๓.๐๖	๑.๖	๔.๓๕	.๕๘	๒.๘๐
อ่านออกเขียนได้	๓.๕๒	๔.๒๐	๖.๑๘	๓.๓๕	๓.๑๘	๔.๐	๖.๕๒	๑๒.๑๕	๖.๓๐
ป. ๑ - ป. ๔	๔๓.๕๓	๔๒.๘๖	๕๔.๖๔	๔๓.๕๖	๕๑.๐๒	๔๓.๒	๖๔.๑๓	๔๒.๐๖	๔๕.๑๓
ม.๑ - ม.๓	๑๐.๘๕	๑๓.๔๕	๓.๒๒	๑๓.๕๖	๑๑.๒๓	๘.๐	๕.๔๔	๑๓.๐๘	๑๐.๕๐
ม.๔ - ม.๖	๒๒.๓๓	๒๕.๒๑	๒๑.๖๕	๒๑.๑๕	๒๑.๔๓	๓๒.๐	๑๐.๘๓	๑๘.๖๕	๒๒.๑๓
สูงกว่า ม.๖	๒.๕๓	๕.๒๔	๘.๒๕	๓.๖๒	๓.๐๖	๕.๖	๓.๒๖	๘.๔๑	๖.๑๘
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑.๕๘	๓.๓๖	๑.๐๓	๒.๕๔	๓.๐๖	๑.๖	๕.๔๓	๔.๖๓	๒.๕๒
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๑)	(๑๑๕)	(๕๓)	(๑๑๘)	(๕๘)	(๑๒๕)	(๕๒)	(๑๐๓)	(๘๕๓)
<u>มารดา</u>									
ไม่ได้รับการศึกษา	๑๔.๘๕	๑๐.๕๓	๖.๑๘	๓.๓๕	๑๖.๓๓	๓.๒	๑๕.๒๒	๓.๕๘	๕.๕๒
อ่านออกเขียนได้	๖.๕๓	๑๐.๐๘	๖.๑๘	๒.๕๔	๕.๑๘	๘.๘	๒.๑๓	๑๕.๖๓	๘.๒๘
ป. ๑ - ป. ๔	๕๓.๕๓	๕๓.๓๘	๓๕.๒๔	๓๓.๑๒	๖๑.๒๓	๖๓.๒	๓๒.๘๓	๕๖.๐๓	๖๔.๒๕
ม. ๑ - ม. ๓	๘.๕๑	๑๓.๔๕	๔.๑๒	๔.๒๔	๕.๑๐	๕.๖	๔.๓๕	๔.๖๓	๖.๕๒
ม. ๔ - ม. ๖	๓.๕๒	๓.๕๖	๖.๑๕	๑๐.๑๓	๔.๐๘	๘.๘	๒.๑๓	๘.๔๑	๓.๑๒
สูงกว่า ม. ๖	๑.๕๘	๓.๓๖	๓.๐๕	๒.๕๔	๒.๐๕	๕.๖	๒.๑๓	๓.๓๕	๓.๑๕
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑.๕๘	.๘๕	-	-	๒.๐๕	.๘	๑.๐๕	-	.๘๒
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๑)	(๑๑๕)	(๕๓)	(๑๑๘)	(๕๘)	(๑๒๕)	(๕๒)	(๑๐๓)	(๘๕๓)

ตารางที่ ๒๕ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา มารดา สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่

ระดับการศึกษา ของบิดา มารดา	วิทยาลัยครู เชียงใหม่		วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม		รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	
บิดา					
ไม่ได้รับการศึกษา	๓.๘๒	๒.๓๑	๑.๓๕	๓.๕๒	๒.๘๐
อ่านออก เขียนได้	๕.๓๒	๔.๖๓	๘.๕๒	๖.๐๓	๖.๓๐
ป.๑ - ป.๔	๕๓.๐๘	๓๕.๘๘	๕๖.๕๕	๔๓.๒๑	๔๙.๑๓
ม.๑ - ม.๓	๑๐.๖๙	๑๒.๓๒	๑๐.๓๖	๘.๐๘	๑๐.๕๐
ม.๔ - ม.๖	๒๐.๖๑	๒๖.๐๑	๑๖.๑๘	๒๓.๖๘	๒๒.๑๓
ม.๖ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงปริญญา	๓.๘๒	๑๒.๑๘	๔.๙๓	๕.๕๓	๖.๑๘
ปริญญาตรีขึ้นไป	๒.๒๙	๒.๓๑	๑.๓๕	๖.๐๓	๒.๙๒
รวม	๑๐๐.๐ (๒๒๒)	๑๐๐.๐ (๑๓๓)	๑๐๐.๐ (๒๒๓)	๑๐๐.๐ (๑๙๙)	๑๐๐.๐ (๘๕๓)
มารดา					
ไม่ได้รับการศึกษา	๓.๒๕	๑๐.๙๘	๑๑.๖๕	๑๐.๕๕	๙.๙๒
อ่านออก เขียนได้	๘.๕๐	๓.๕๓	๑๐.๓๖	๙.๕๕	๘.๒๘
ป.๑ - ป.๔	๖๖.๕๑	๖๒.๕๓	๖๖.๘๒	๕๘.๓๙	๖๓.๙๘
ม.๑ - ม.๓	๓.๖๓	๕.๘๓	๔.๐๘	๖.๐๓	๖.๓๓
ม.๔ - ม.๖	๓.๒๕	๕.๒๕	๔.๐๘	๘.๕๕	๓.๑๒
ม.๖ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงปริญญา	๑.๙๑	๔.๐๘	๒.๒๘	๕.๐๓	๓.๑๕
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑.๑๕	-	๐.๕๕	๑.๕๑	๐.๘๒
รวม	๑๐๐.๐ (๒๒๒)	๑๐๐.๐ (๑๓๓)	๑๐๐.๐ (๒๒๓)	๑๐๐.๐ (๑๙๙)	๑๐๐.๐ (๘๕๓)

ตารางที่ ๓๐ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา มารดา
ของนักเรียนและความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียน

ระดับการศึกษา ของบิดา มารดา	ความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียน				รวม
	ป.กศ.	ป.กศ.สูง	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
<u>บิดา</u>					
ไม่ได้รับการศึกษา	๒๕.๐๐	๓๓.๕๐	๓๓.๓๓	๔.๑๓	๑๐๐.๐ (๒๔)
อ่านออก เขียนได้	๒๔.๐๓	๓๓.๐๔	๓๓.๓๓	๕.๕๖	๑๐๐.๐ (๕๔)
ป.๑ - ป.๔	๒๕.๔๑	๔๐.๖๒	๒๖.๓๓	๓.๖๐	๑๐๐.๐ (๔๒๑)
ม.๑ - ม.๓	๒๑.๑๑	๔๐.๐๐	๒๕.๘๔	๑๐.๐๐	๑๐๐.๐ (๔๐)
ม.๔ - ม.๖	๑๓.๓๖	๓๕.๒๖	๓๓.๖๔	๑๓.๖๔	๑๐๐.๐ (๑๔๐)
ม.๖ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงปริญญา	๑๓.๒๐	๓๓.๓๔	๓๐.๑๔	๑๘.๘๓	๑๐๐.๐ (๕๓)
ปริญญาตรีขึ้นไป	-	๑๖.๐๐	๕๒.๐๐	๓๒.๐๐	๑๐๐.๐ (๒๕)
รวม	๒๑.๕๔	๓๘.๑๖	๒๕.๘๓	๑๐.๓๘	๑๐๐.๐ (๘๕๓)
<u>มารดา</u>					
ไม่ได้รับการศึกษา	๒๓.๕๓	๔๐.๐๐	๒๕.๔๑	๓.๐๖	๑๐๐.๐ (๘๕)
อ่านออก เขียนได้	๒๓.๘๔	๔๐.๘๕	๒๕.๕๘	๕.๖๓	๑๐๐.๐ (๓๑)
ป.๑ - ป.๔	๒๓.๕๔	๔๐.๖๔	๒๓.๘๒	๓.๘๕	๑๐๐.๐ (๕๔๘)
ม.๑ - ม.๓	๑๓.๓๔	๓๓.๘๓	๒๕.๓๑	๑๘.๕๓	๑๐๐.๐ (๕๘)
ม.๔ - ม.๖	๑๑.๘๘	๑๖.๓๔	๔๔.๒๖	๒๓.๘๓	๑๐๐.๐ (๖๑)
ม.๖ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงปริญญาตรี	๑๑.๘๒	๒๕.๖๒	๔๐.๓๔	๑๘.๘๒	๑๐๐.๐ (๒๓)
ปริญญาตรีขึ้นไป	-	๑๔.๒๕	๒๕.๕๓	๕๓.๑๔	๑๐๐.๐ (๓)
รวม	๒๑.๕๔	๓๘.๑๖	๒๕.๘๓	๑๐.๓๘	๑๐๐.๐ (๘๕๓)

ทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู

ในการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ใคร่จะทราบว่ามีนักเรียนที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ มีทัศนคติอย่างไรในเรื่องการเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่อ ซึ่งเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษากับนักเรียนฝึกหัดครูมาก่อน จึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจใคร่จะศึกษาว่าทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างไร

ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่อ

จากการศึกษาทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูที่มีต่อการเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่อว่า "ผู้ที่มิใช่ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดใดควรจะไปเข้าศึกษาต่อที่สถานศึกษาในจังหวัดนั้น ถ้าหากภูมิลำเนาเดิมของบุคคลนั้นไม่มีสถานศึกษาที่ต้องการจะศึกษาต่อ ก็ควรเข้าศึกษาในสถานศึกษาซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับภูมิลำเนาเดิมของตนมากที่สุด" ซึ่งจากข้อความดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ ปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนาเดิม หรือใกล้เคียงกับภูมิลำเนาเดิม โดยคิดเป็นร้อยละสูงสุด คือ ๘๓.๕๕ ทั้งนี้ไม่ว่าจะพิจารณาจากนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นเพศชาย หญิง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก หรือพิจารณาจากนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ของภาคปกติและภาคนอกเวลาก็ตาม จะปรากฏว่านักเรียนที่ย้ายถิ่นชาย หญิง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒๘, ๗๖.๕๕, ๘๓.๖๗ และ ๘๓.๒๐ ตามลำดับ และนักเรียนที่ไม่ย้ายถิ่นชาย หญิง ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๑, ๘๖.๗๕, ๘๘.๐๘ และ ๘๓.๘๖ ตามลำดับ จากร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูของทั้งสองวิทยาลัยนี้ จะเห็นได้ว่านักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยในการเลือกเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาที่อยู่ในจังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาของตนหรือจังหวัดใกล้เคียงกับภูมิลำเนาเดิมของตนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละสูงและเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง

วิทยาลัยแล้ว ปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม มีร้อยละ เห็นด้วยสูงกว่านักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่ ในทุกกลุ่ม คือทั้งนักเรียนที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นชายและหญิง สำหรับนักเรียนที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยนั้นคิดเป็นร้อยละค่า คือ ๑๖.๘๕ เท่านั้น ซึ่งลักษณะของทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยนี้จะมีลักษณะตรงกันข้ามกับทัศนคติของนักเรียนที่เห็นด้วย คือนักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่จะมีทัศนคติไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละสูงกว่านักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ในทุกกลุ่ม คือทั้งนักเรียนที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นชายและหญิงตามลำดับ (ตารางที่ ๓๑) เมื่อพิจารณาทัศนคติของนักเรียนตามภาพและระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ ปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. ภาคนอกเวลา มีทัศนคติเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละสูงกว่านักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. ภาคปกติ ทั้งชายและหญิง คือ ๘๐.๕๓, ๘๐.๑๘, ๗๖.๕๕, ๘๒.๘๖ แต่ในระดับ ป.กศ.สูง นั้น ปรากฏผลในทางตรงกันข้ามกับระดับ ป.กศ. คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติจะมีทัศนคติเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละสูงกว่าภาคนอกเวลาทั้งสองเพศ คือ ๘๕.๘๖, ๘๖.๘๗ : ๘๘.๕๑, ๘๓.๕๓ สำหรับนักเรียนฝึกหัดครูที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยนั้นจะมีลักษณะตรงกันข้ามกับผู้ที่มีทัศนคติเห็นด้วย คือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ. ของภาคปกติจะมีร้อยละของการไม่เห็นด้วยสูงกว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคนอกเวลา และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ป.กศ.สูง ภาคนอกเวลา จะมีทัศนคติไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละสูงกว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติ (ตารางที่ ๓๒) ซึ่งจากผลของการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูที่มีต่อการเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่อนี้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนฝึกหัดครูส่วนมากพอใจในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนาของตนหรือใกล้เคียงกับภูมิลำเนาของตนมากที่สุด ซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษารั้งนี้

ตารางที่ ๓๑ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่จังหวัดของตนหรือจังหวัดใกล้เคียง, สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่, ลักษณะการย้ายถิ่นและเพศ

ทัศนคติของนักเรียน ที่มีต่อการเลือก สถานศึกษา	วิทยาลัยครู เชียงใหม่				วิทยาลัยครู พิษณุสงคราม				รวม
	นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
เห็นด้วย	๓๓.๒๘	๓๘.๙๙	๘๓.๕๑	๘๘.๓๕	๘๓.๖๓	๘๓.๒๐	๘๘.๐๘	๙๓.๘๖	๘๓.๕๕
ไม่เห็นด้วย	๒๖.๓๒	๒๑.๐๑	๑๖.๘๙	๑๕.๒๕	๑๖.๓๓	๑๖.๘๐	๑๑.๙๖	๖.๕๘	๑๖.๘๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๑)	(๑๑๙)	(๙๓)	(๑๑๘)	(๙๘)	(๑๒๕)	(๙๒)	(๑๐๓)	(๘๕๓)

ตารางที่ ๓๒ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการเข้าศึกษาที่สถานศึกษาในจังหวัดของตนหรือจังหวัดใกล้เคียง, ภาคที่กำลังศึกษาอยู่, ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ และเพศ

ทัศนคติของ นักเรียนที่มีต่อการ เลือกสถานศึกษา	ภาคปกติ				ภาคนอกเวลา				รวม
	ป.กศ.		ป.กศ.สูง		ป.กศ.		ป.กศ.สูง		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
เห็นด้วย	๓๘.๙๕	๔๒.๙๖	๘๕.๕๖	๘๖.๘๓	๘๐.๕๓	๘๖.๑๘	๘๘.๕๑	๘๓.๙๓	๘๓.๕๕
ไม่เห็นด้วย	๒๑.๐๕	๑๓.๐๘	๑๔.๘๘	๑๓.๑๓	๑๙.๘๓	๑๓.๘๒	๑๕.๘๙	๑๖.๐๓	๑๖.๘๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๑๘)	(๑๓๕)	(๙๐)	(๙๕)	(๑๑๓)	(๑๒๓)	(๑๑๐)	(๑๑๒)	(๘๕๓)

การติดต่อกับภูมิลาเนาเดิม

การศึกษาเกี่ยวกับการติดต่อกับภูมิลาเนาเดิมของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะไต่ถามว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาที่ตกเป็น ตัวอย่างในการศึกษานี้ มีลักษณะของการติดต่อกับภูมิลาเนาเดิมอย่างไร ติดต่อกับภูมิลาเนา เดิมด้วยความถี่อย่างไรบ้าง ซึ่งจากการศึกษานี้พบว่านักเรียนที่ย้ายถิ่นจะติดต่อกับภูมิลาเนา เดิมด้วยตนเอง และโดยการใช้จดหมายเป็นเครื่องมือในการติดต่อ โดยคิดเป็นร้อยละใกล้เคียง กัน คือ ๕๕.๘๕ และ ๕๕.๖๖ ตามลำดับ และในกลุ่มนักเรียนที่ติดต่อกับภูมิลาเนาด้วยตนเองนั้น พบว่านักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคนอกเวลามีร้อยละของการติดต่อกับภูมิลาเนาเดิม ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละสูงกว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติทั้งนักเรียนฝึกหัดครูชาย, หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คือ ๖๘.๕๖, ๖๑.๑๘ : ๕๕.๕๕, ๕๑.๓๕ และ ๕๕.๘๑, ๕๖.๖๐ : ๕๒.๓๓, ๑๖.๖๗ สำหรับนักเรียนฝึกหัดครูที่ติดต่อกับ ภูมิลาเนาด้วยจดหมายนั้นจะมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่ติดต่อกับภูมิลาเนาเดิมด้วยตนเอง คือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติจะมีร้อยละของการติดต่อกับภูมิลาเนาเดิมด้วยจดหมายสูงกว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคนอกเวลาทั้งชายและหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่ และวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คือร้อยละ ๕๓.๓๓, ๕๘.๑๕ : ๓๑.๕๘, ๓๘.๘๑ และ ๔๗.๒๗, ๕๓.๓๓ : ๕๑.๘๖, ๕๓.๕๐ ซึ่งในจำนวนนี้ปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูหญิงที่กำลัง ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ในภาคปกติมีร้อยละของการติดต่อกับภูมิลาเนาเดิม ด้วยจดหมายสูงสุดคือ ๘๓.๓๓ (ตารางที่ ๓๓)

เมื่อพิจารณาจากความถี่ของการติดต่อกับภูมิลาเนาเดิมของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่น แล้ว พบว่านักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นส่วนใหญ่จะติดต่อกับภูมิลาเนาเดิมเป็นประจำทุก ๆ เดือน โดยมีร้อยละของการติดต่อสูงสุด คือ ๕๐.๕๖ ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้ถ้าหากพิจารณาตามภาคที่นักเรียน กำลังศึกษาอยู่ พบว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติจะมีร้อยละสูงกว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคนอก- เวลา และเพศชายจะมีร้อยละสูงกว่าหญิง ส่วนร้อยละรองลงมาได้แก่การติดต่อกับภูมิลาเนาเดิม

ทุก ๆ สองสัปดาห์, ทุก ๆ วัน, ทุก ๆ สัปดาห์ และทุก ๆ เดือน โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๓, ๑๖.๕๒, ๑๑.๕๑, ๕.๖๔ และ ๒.๗๑ ตามลำดับ ซึ่งในกลุ่มของนักเรียนที่มีการติดต่อกับ ภูมิลำเนาเดิมทุก ๆ วันนี้ ปรากฏว่าเป็นการติดต่อกับตนเองทั้งสิ้น และนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนมาก จะศึกษาอยู่ในภาคนอกเวลา โดยมีร้อยละสูงกว่าผู้ที่ศึกษาอยู่ในภาคปกติ ทั้งนักเรียนชายและหญิง คือคิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๕, ๒๓.๘๘ : ๔.๔๔, ๕.๒๒ ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู- เชียงใหม่ และคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๕, ๑๖.๕๕ : ๑.๕๒, ๐.๐ ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ที่ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ตามลำดับ การที่นักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา สามารถทำการติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมได้ทุก ๆ วันนั้น เพราะว่าสถานศึกษาฝึกหัดครูที่นักเรียน กำลังศึกษาอยู่นั้นมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของนักเรียน และการคมนาคมติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนกับสถานศึกษาเป็นไปด้วยความสะดวก, รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่าย ไม่สูงนัก เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่นักเรียนต้องเสียไปในการเข้าพักอาศัยในจังหวัดซึ่งเป็น ที่ตั้งของสถานศึกษาฝึกหัดครู คือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่ และทำการติดต่อกับ ภูมิลำเนาเดิมทุก ๆ วันนั้น จะเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูน ซึ่งมีระยะทางห่างจาก จังหวัดเชียงใหม่ประมาณ ๒๖ กิโลเมตรเท่านั้น มีรถโดยสารประจำทางออกจากสถานีขนส่ง ทุก ๆ สิบนาที และค่าบริกรก็ไม่สูงนัก คือเที่ยวละ ๒ - ๓ บาท ถ้าหากผู้โดยสารนั่ง ประจำเดือนและเป็นนักเรียน ก็จะได้รับส่วนลดหย่อนค่าบริกรลงอีก นอกจากนี้การเดินทาง โดยอาศัยรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาในปัจจุบันนี้ จะใช้เวลาในการ เดินทางประมาณ ๒๐ - ๓๐ นาทีเท่านั้น จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษา อยู่ที่วิทยาลัยครู เชียงใหม่ สามารถติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมของตนได้ทุกวัน และคิดเป็นร้อยละ สูงกว่านักเรียนฝึกหัดครูที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๔ ๕.๒๒, ๒๗.๗๕ และ ๒๓.๘๘ ของนักเรียนชาย, หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติและ ภาคนอกเวลาตามลำดับ สำหรับนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก นั้นพบว่า นักเรียนที่ติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมทุกวันนั้น มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดและอำเภอ ที่มีเขตติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก เป็นส่วนมาก

และนักเรียนกลุ่มนี้สามารถเดินทางไปมาระหว่างสถานศึกษากับภูมิลำเนาเดิมของตนได้สะดวก ทั้งทางรถยนต์ ซึ่งติดต่อกับจังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร และทางรถไฟซึ่งติดต่อกับจังหวัดพิจิตร นอกจากนี้ค่าโดยสารและค่าบริการในการเดินทางติดต่อกับภูมิลำเนาของนักเรียนไม่สูงนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าโดยสารรถไฟ ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้เปิดบริการจำหน่ายตั๋ว รายเดือนให้แก่นักเรียนและผู้โดยสารทั่วไป ที่อาศัยบริการรถไฟเป็นประจำ สำหรับนักเรียนนั้น การรถไฟแห่งประเทศไทยคิดค่าโดยสารเพียง ๑ ใน ๓ ของราคาปกติ ซึ่งนับว่าถูกมาก ส่วนค่าโดยสารรถยนต์ประจำทางติดต่อกันระหว่างพิษณุโลกกับสุโขทัย หรือพิจิตรนั้น ก็มีราคาไม่สูงนัก เพราะว่ามีรถโดยสารประจำทางเดินรับส่งนักเรียนที่มาเรียนที่จังหวัดพิษณุโลกอยู่แล้ว โดยคิดค่าโดยสารเป็นรายเดือน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่นักเรียนจะต้องเสียไปเนื่องจากการอยู่อาศัยที่พิษณุโลกแล้ว ปรากฏว่าเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่ามาก สำหรับนักเรียนเด็กหัดทักฎภาคปกติที่ ต้องติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมทุกวันนั้นมีเพียงคนเดียว จากการสัมภาษณ์ประกอบการตอบแบบ สอบถาม ปรากฏว่านักเรียนคนนี้มีความจำเป็นที่จะต้องเดินทางไปมาระหว่างบ้านกับวิทยาลัย ทุก ๆ วัน เพื่อช่วยเหลือบิดา มารดา ในการประกอบอาชีพ (ตารางที่ ๓๘)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนเด็กหัดทักฎที่เป็นตัวอย่าง ในการศึกษารั้งนี้ พอสรุปได้ว่า นักเรียนที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษานั้น ส่วนมากจะติดต่อกับ ภูมิลำเนาเดิมเป็นประจำด้วยตนเองและจกหมาย คือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคนอกเวลาจะติดต่อกับตนเองคิดเป็นร้อยละสูงสุด แต่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติจะติดต่อกับจกหมาย คิดเป็น ร้อยละสูงสุดเช่นกัน ในด้านความถี่ของการติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากจะติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมเดือนละครั้งโดยคิดเป็นร้อยละสูงสุด นอกนั้นจะติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมทุก ๆ สองสัปดาห์, ทุก ๆ วัน, ทุก ๆ สัปดาห์ และทุก ๆ เดือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา จำแนกตามลักษณะของการติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมของตน, สถานศึกษา, ภาควิชาที่กำลังศึกษาอยู่ และเพศ

ลักษณะของการ ติดต่อ	วิทยาลัยครูเชียงใหม่				วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม				รวม
	ภาคปกติ		ภาคนอกเวลา		ภาคปกติ		ภาคนอกเวลา		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ติดต่อกวายนตนเอง	๔๔.๔๕	๕๑.๓๕	๖๘.๕๒	๖๑.๑๘	๕๒.๓๓	๑๖.๖๓	๕๕.๘๑	๕๖.๖๐	๔๘.๘๕
ติดต่อกวายนจกหมาย	๕๓.๓๓	๔๘.๑๕	๓๑.๔๘	๓๘.๘๑	๔๓.๒๓	๘๓.๓๓	๔๑.๘๖	๓๓.๔๐	๔๙.๖๖
ไม่ทราบ, ไม่ตอบ	๒.๒๒	-	-	-	-	-	๒.๓๓	-	๑.๕๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๔๕)	(๕๔)	(๕๔)	(๖๓)	(๕๕)	(๓๖)	(๔๓)	(๕๓)	(๔๘.๓)

ตารางที่ ๓๘ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา จำแนกตามความถี่ของการติดต่อกับภูมิลำเนาเดิม, สถานศึกษา, ภาควิชาที่กำลังศึกษายู่ และเพศ

ความถี่ของ การติดต่อ	วิทยาลัยครูเชียงใหม่				วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม				รวม
	ภาคปกติ		ภาคนอกเวลา		ภาคปกติ		ภาคนอกเวลา		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ทุกวัน	๔.๔๔	๕.๒๒	๒๗.๗๖	๒๓.๘๘	๑.๘๒	-	๑๖.๒๘	๑๖.๕๘	๑๖.๕๖
ทุกสัปดาห์	๑๓.๓๘	๑๖.๖๗	๑๑.๑๑	๑๓.๔๓	๑๒.๗๓	๖.๔๕	๖.๕๘	๑๑.๗๖	๑๑.๕๑
ทุก ๒ สัปดาห์	๘.๘๘	๒๕.๕๓	๑๖.๖๗	๑๕.๕๐	๒๐.๐๐	๑๒.๕๐	๑๑.๖๓	๑๘.๘๗	๑๖.๕๓
ทุก ๓ สัปดาห์	๔.๔๔	๑.๘๕	๓.๗๐	๔.๘๘	๕.๐๘	๑๑.๑๑	๔.๖๕	๓.๗๗	๕.๖๔
ทุกเดือน	๒๔.๔๔	๔๐.๗๖	๓๘.๘๘	๓๘.๘๑	๕๔.๕๔	๒๕.๒๘	๕๘.๑๘	๔๓.๕๐	๕๐.๕๖
ทุกเทอม	๒.๒๒	๕.๕๕	๑.๘๕	-	๑.๘๒	๔.๑๗	-	๕.๖๖	๒.๗๑
ไม่ทราบ, ไม่ตอบ	๒.๒๒	--	-	-	-	-	๒.๗๖	-	.๒๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๔๕)	(๕๔)	(๕๔)	(๖๗)	(๕๕)	(๗๖)	(๔๓)	(๕๓)	(๔๔๓)

จากการศึกษา เรื่องการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาของนักเรียนฝึกหัดครูในภาคเหนือครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า จากคำจำกัดความของการย้ายถิ่นเพื่อศึกษานั้นหมายถึง "การที่บุคคลที่มีภูมิลำเนา อยู่ในจังหวัดที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาฝึกหัดครูในภาคเหนือ ได้เข้ามารับการศึกษานในสถานศึกษาฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้" ซึ่งเป็นคำจำกัดความที่กว้างและอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ทั้งนี้ก็เพราะว่าเมื่อพิจารณาจากแผนที่ของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งของวิทยาลัยครูที่เป็นตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้ (ดังที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวก) ปรากฏว่าตามข้อเท็จจริงแล้วในจังหวัดเดียวกันนักเรียนก็อาจจะเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นก็ได้ ถ้าหากภูมิลำเนาของเขายู่ในอำเภอที่ห่างไกลออกไปจากที่ตั้งของวิทยาลัยครูที่เขากำลังศึกษาอยู่ และทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวกพอที่จะเดินทางไปและกลับได้ ในทางตรงกันข้ามนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด แต่อยู่ในอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับอำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูที่เขากำลังศึกษาอยู่ และมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกแล้ว นักเรียนกลุ่มนี้ก็ไม่จำเป็นต้องย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทดลองจัดแบ่งนักเรียนที่เป็นตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้เสียใหม่ โดยยึดถือเอาข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่เป็นเกณฑ์คือ

กลุ่มที่หนึ่ง เป็นกลุ่มของนักเรียนที่ไม่ได้ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ซึ่งได้แก่นักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมืองหรืออำเภอที่อยู่ติดกับอำเภอเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูที่เขากำลังศึกษาอยู่หรืออยู่ในเขตอำเภอที่อยู่รัศมี ๓๐ กิโลเมตรโดยเฉลี่ย ที่นักเรียนสามารถจะเดินทางไปและกลับได้สะดวก

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มของนักเรียนที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ซึ่งได้แก่นักเรียนฝึกหัดครูที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้ ที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับนักเรียนกลุ่มแรก ที่ได้กล่าวมาแล้ว คือเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างจากที่ตั้งจากวิทยาลัยครูที่กำลังศึกษาอยู่เกินกว่ารัศมี ๓๐ กิโลเมตรโดยประมาณ และไม่สะดวกที่จะสามารถเดินทางมาเรียนได้เป็นประจำทุก ๆ วัน จำเป็นต้องมาพักอาศัยอยู่ในบริเวณอำเภอ ซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูที่เขากำลังศึกษาอยู่

ในการแบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มด้วยวิธีนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองทำการศึกษานักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้ดู เพื่อจะได้ทราบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้างระหว่างการแบ่งนักเรียนออก

เป็นผู้ที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น ตามแนวความคิดเดิมที่ได้ทำการศึกษามาแล้วข้างต้น กับการแบ่งนักเรียนออกเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาเพียงบางเรื่องเท่านั้นคือ ภาวะเจริญพันธุ์ของมารดาของนักเรียนฝึกหัดครู องค์ประกอบทางกานเศรษฐกิจ ลักษณะอาชีพและระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของนักเรียนฝึกหัดครู การศึกษาตามหัวข้อดังที่ได้กล่าวมานี้ ปรากฏว่ามีแบบแผนใกล้เคียงกันมากกับผลของการศึกษาที่ได้ศึกษามาก่อนแล้วข้างต้น ทั้งอัตราส่วนร้อยละและมัธยิมเลขคณิต ตลอดจนในรายละเอียดก็มีร้อยละใกล้เคียงกันมาก ดังที่ผู้วิจัยได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘ และ ๓๙ ตามหัวข้อที่กล่าวมาแล้วข้างต้นตามลำดับ

จากผลของการศึกษาดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ แสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มผู้ที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น ตามคำจำกัดความเดิม และการแบ่งตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ การที่ผลปรากฏออกมาเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาละเอียดลงไปในระดับอำเภอเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาละเอียดลงไปในระดับตำบล ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแผนที่ของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดพิษณุโลกแล้ว ปรากฏว่าแม้จะยึดเอารัศมี ๓๐ กิโลเมตรจากสถานที่ตั้งของวิทยาลัยครูเป็นหลักแล้วก็ตาม พบว่ารัศมี ๓๐ กิโลเมตรนี้ไม่ครอบคลุมหมดทั้งอำเภอของบางอำเภอที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทำให้ไม่สามารถจำแนกรายละเอียดบางส่วนของนักเรียนฝึกหัดครูที่อาศัยอยู่ในตำบลที่สามารถเดินทางไปและกลับเพื่อการศึกษาได้ หรือกลุ่มของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในตำบลที่ไม่สามารถจะเดินทางไปและกลับเพื่อรับการศึกษาได้ เช่นเดียวกัน ซึ่งลักษณะบางอย่างที่แฝงอยู่ในนักเรียนกลุ่มนี้อาจจะแตกต่างไปจากลักษณะที่ผู้วิจัยศึกษาพบก็อาจจะเป็นไปได้ นอกจากนี้จะพบว่าจำนวนของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งแบ่งตามแนวความคิดใหม่นี้ ก็มีจำนวนไม่แตกต่างไปจากตัวอย่างที่ได้แบ่งไว้ก่อนแล้วเท่าใดนัก ซึ่งมีผลทำให้ได้ค่าต่าง ๆ ออกมาใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุนี้ในการศึกษารั้งต่อไปควรทำการศึกษาให้ละเอียดถึงระดับตำบล เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะการย้ายถิ่นของนักเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในการแบ่งนักเรียนออกเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ เช่นที่ผู้วิจัยได้ทดลองศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้มองเห็นภาพของการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาของนักเรียนฝึกหัดครูได้ชัดเจนกว่าการแบ่งตามคำจำกัดความเดิม

ตารางที่ ๓๕ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามจำนวนบุตรที่มารคาของนักเรียน
มีอยู่ สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ลักษณะการย้ายถิ่นและเพศ

จำนวนบุตร ที่มารคาของ นักเรียนเมื่อ	วิทยาลัยครูเชียงใหม่				วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม				รวม
	นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
๑ คน	-	๑.๖๘	๙.๑๘	๒.๕๔	๒.๑๓	๑.๖๓	๓.๐๖	๒.๓๕	๒.๘๐
๒ คน	๓.๐	๖.๓๒	๑๑.๒๒	๘.๔๓	๕.๔๓	๕.๖๙	๔.๐๘	๕.๕๐	๖.๓๓
๓ คน	๑๓.๐	๑๖.๘๑	๑๘.๓๓	๑๖.๑๐	๘.๓๐	๕.๖๙	๑๑.๒๒	๑๘.๓๕	๑๔.๐๐
๔ คน	๑๓.๐	๒๐.๑๓	๑๓.๓๕	๒๔.๕๘	๑๘.๔๘	๑๓.๘๙	๑๙.๓๙	๑๔.๖๘	๑๘.๓๙
๕ คน	๑๙.๐	๑๕.๙๖	๑๘.๓๓	๒๒.๐๓	๑๕.๒๒	๑๓.๘๙	๑๓.๓๕	๒๒.๐๒	๑๘.๕๕
๖ คน	๑๓.๐	๑๕.๑๓	๑๕.๓๓	๑๕.๒๖	๑๖.๓๑	๑๕.๔๔	๑๓.๓๕	๑๑.๐๑	๑๕.๒๙
๗ คนขึ้นไป	๒๓.๐	๒๓.๕๓	๑๐.๒๐	๑๑.๐๒	๓๓.๖๙	๓๕.๓๓	๒๓.๕๕	๒๕.๖๙	๒๓.๘๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๐)	(๑๑๙)	(๙๘)	(๑๑๘)	(๙๒)	(๑๒๓)	(๙๘)	(๑๐๙)	(๘๕๓)
มัธยัม เลขคณิต	๕.๐๖	๕.๐๕	๔.๒๒	๔.๕๖	๕.๓๓	๕.๕๕	๕.๒๒	๕.๐๙	๕.๐๘

ตารางที่ ๓๖ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครูจำแนกตามรายได้ที่ได้รับจากผู้ให้ความอุปการะ
สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ลักษณะของการย้ายถิ่นและเพศ

รายได้ที่ได้รับ จากผู้ให้	วิทยาลัยครูเชียงใหม่				วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม				รวม
	นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
200บาท	๑๕.๐๐	๑๐.๕๒	๓๔.๖๙	๓๑.๓๖	๔.๓๕	๒.๔๔	๓๔.๖๙	๓๔.๘๖	๒๐.๓๓
200-๔๐๐บาท	๕๒.๐๐	๔๔.๕๔	๔๓.๘๘	๔๕.๓๖	๓๖.๙๖	๓๓.๔๐	๔๒.๘๖	๔๔.๐๔	๔๓.๔๑
๔๐๐-๖๐๐บาท	๒๖.๑๓	๑๓.๓๕	๑๘.๖๕	๒๒.๓๙	๔๕.๕๓	๑๘.๓๓	๑๖.๕๑	๒๓.๘๙	๒๓.๘๙
๖๐๐-๘๐๐บาท	๖.๐๐	๘.๔๑	๔.๐๘	๒.๕๔	๑๔.๑๓	๑๓.๐๐	๔.๐๘	๓.๖๓	๓.๐๐
๘๐๐บาทขึ้นไป	๑.๐๐	-	-	๑.๖๙	๒.๑๓	๑.๖๓	-	.๕๒	.๕๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๐)	(๑๑๙)	(๙๘)	(๑๑๘)	(๙๒)	(๑๒๓)	(๙๘)	(๑๐๙)	(๘๕๓)
มีจุดนิม									
เลขคณิต	๓๕๙.๕๐	๓๘๙.๔๙	๒๙๘.๙๙	๓๑๐.๕๙	๔๔๓.๘๓	๔๔๙.๑๙	๓๐๑.๐๒	๓๐๐.๙๒	๓๕๘.๒๓

ตารางที่ ๓๓ อัตราร้อยของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามรายได้ของผู้ที่ให้ความอุปการะ สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ลักษณะของการย้ายถิ่น และเพศ

รายได้ของผู้ที่ ให้ความ อุปการะ (ต่อเดือน)	วิทยาลัยครู เชียงใหม่				วิทยาลัยครู พิษณุโลก				รวม
	นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร.ที่ย้ายถิ่น		นร.ที่ไม่ย้ายถิ่น		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ต่ำกว่า									
๑๐๐๐บาท	๒๙.๐	๑๖.๘๑	๓๒.๖๕	๒๓.๑๒	๒๐.๖๕	๑๘.๖๓	๒๘.๘๘	๑๖.๕๑	๒๒.๘๐
๑๐๐๐ -									
๒๐๐๐บาท	๕๙.๐	๕๒.๐๒	๕๒.๘๖	๓๖.๕๘	๕๑.๓๑	๕๘.๓๒	๕๐.๐๐	๕๘.๖๒	๕๘.๒๓
๒๐๐๐ -									
๓๐๐๐บาท	๑๕.๐	๒๘.๕๓	๑๘.๓๓	๒๒.๐๓	๒๘.๒๖	๒๕.๒๐	๑๘.๒๕	๑๕.๖๐	๒๑.๑๒
๓๐๐๐ -									
๔๐๐๐บาท	๖.๐	๓.๕๖	๓.๐๖	๑๐.๑๓	๓.๖๑	๑๐.๕๓	๖.๑๒	๑๑.๕๓	๘.๐๕
๔๐๐๐บาทขึ้นไป	๑.๐	๕.๐๘	๓.๐๖	๕.๒๕	๒.๑๓	๕.๘๘	๕.๑๐	๓.๓๘	๕.๒๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๐๐)	(๑๑๕)	(๕๘)	(๑๑๘)	(๕๒)	(๑๒๓)	(๕๘)	(๑๐๕)	(๘๕๓)
มีชดเชย									
เลขคณิต	๑๕๙๓.๐	๑๙๓๐.๕๙	๑๖๐๘.๑๖	๑๘๖๑.๐๓	๑๘๕๕.๘๓	๑๙๘๓.๘๐	๑๓๖๖.๕๘	๑๙๓๓.๕๙	๑๘๖๓.๓๘

ตารางที่ ๓๘ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนเด็กทัศนุ จำแนกตามอาชีพของบิดา สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และลักษณะของการย้ายถิ่น

อาชีพของบิดา	วิทยาลัยครูเชียงใหม่		วิทยาลัยครูพินิตสงคราม		รวม
	นร.ที่ย้าย	นร.ที่ไม่ย้าย	นร.ที่ย้าย	นร.ที่ไม่ย้าย	
ปฏิบัติงานอาชีพและวิชาชีพ	๓.๓๖	๓.๘๓	๖.๐๕	๒.๘๕	๖.๑๘
เสมียน พนักงาน	๑.๓๗	๑.๓๕	—	.๕๓	.๕๓
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	๑๓.๓๕	๑๘.๕๘	๑๓.๒๑	๑๕.๕๔	๑๓.๓๕
เกษตรกร	๕๖.๑๒	๕๑.๖๓	๓๕.๕๓	๓๘.๓๕	๕๐.๖๑
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่ง	๒.๓๕	๕.๑๖	๓.๓๖	๒.๕๒	๓.๒๓
ช่าง ผู้ผลิต กรรมกร	๑.๘๒	๓.๒๕	๖.๕๘	๓.๘๓	๓.๕๓
รับราชการ	๒๑.๕๒	๒๑.๓๐	๒๕.๑๒	๓๕.๓๕	๒๕.๕๐
บริการ	.๕๖	—	.๕๖	๑.๕๕	.๕๘
ไม่ทำงาน	.๕๖	๑.๓๕	.๕๓	๑.๕๓	๑.๑๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๒๑๕)	(๒๑๖)	(๒๑๕)	(๒๐๓)	(๘๕๓)

ตารางที่ ๓๕ อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนฝึกหัดครู จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา มารดาของนักเรียน สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ลักษณะการย้ายถิ่นและเพศ

ระดับการศึกษา ของบิดา มารดา	วิทยาลัยครู เชียงใหม่				วิทยาลัยครู พิษณุตงคราม				รวม	
	นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น		นร. ที่ย้ายถิ่น		นร. ที่ไม่ย้ายถิ่น			
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
บิดา										
ไม่ได้รับการศึกษา	๖.๐	๑.๖๘	๑.๐๒	๔.๒๔	๓.๒๖	๑.๖๓	๔.๐๘	๑.๕๒	๒.๘๐	
อ่านออก เขียนได้	๗.๐	๔.๒๐	๗.๑๔	๓.๓๕	๗.๖๑	๔.๘๘	๖.๑๒	๑๑.๐๑	๖.๓๐	
ป.๑ - ป.๔	๔๕.๐	๔๓.๗๐	๕๓.๐๖	๔๖.๖๑	๕๑.๐๕	๔๘.๗๘	๖๓.๒๖	๔๐.๓๗	๔๕.๑๒	
ม.๑ - ม.๓	๑๑.๐	๑๓.๔๕	๗.๑๔	๑๓.๕๖	๑๓.๐๘	๘.๑๓	๔.๐๘	๑๒.๘๔	๑๐.๕๐	
ม.๔ - ม.๖	๒๓.๐	๒๔.๓๗	๒๑.๔๓	๒๒.๐๓	๑๘.๔๘	๓๐.๘๕	๑๖.๒๕	๒๐.๑๘	๒๒.๑๗	
ม.๖ ขึ้นไป	๓.๐	๕.๒๔	๘.๑๗	๗.๖๓	๓.๒๖	๔.๐๖	๓.๐๖	๑๐.๐๕	๖.๑๕	
ปริญญาตรี	๑.๐	๓.๓๖	๒.๐๘	๒.๕๔	๓.๒๖	๑.๖๓	๕.๑๐	๔.๕๕	๒.๕๒	
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	
	(๑๐๐)	(๑๑๕)	(๕๘)	(๑๑๘)	(๕๒)	(๑๒๓)	(๕๘)	(๑๐๕)	(๘๕๗)	
มารดา										
ไม่ได้รับการศึกษา	๑๔.๐	๑๐.๐๕	๗.๑๔	๔.๒๔	๑๖.๓๑	๕.๖๕	๑๕.๓๑	๕.๑๗	๕.๕๒	
อ่านออก เขียนได้	๗.๐	๑๐.๐๕	๖.๑๒	๒.๕๔	๕.๗๘	๑๐.๕๗	๒.๐๘	๑๗.๔๓	๘.๒๘	
ป.๑ - ป.๔	๕๕.๐	๕๒.๕๔	๗๒.๖๖	๗๕.๗๑	๖๓.๐๘	๖๕.๐๕	๗๐.๔๑	๕๔.๑๓	๖๓.๕๔	
ม.๑ - ม.๓	๕.๐	๑๕.๑๒	๔.๐๘	๕.๐๕	๔.๓๕	๔.๘๘	๕.๑๐	๕.๕๑	๖.๗๗	
ม.๔ - ม.๖	๗.๐	๗.๕๖	๗.๑๔	๑๐.๑๗	๔.๓๕	๘.๑๓	๒.๐๘	๕.๑๗	๗.๑๒	
ม.๖ ขึ้นไป	๒.๐	๓.๓๖	๓.๐๖	๒.๕๔	๒.๑๗	๔.๘๘	๒.๐๘	๔.๕๕	๓.๑๕	
ปริญญาตรี	๒.๐	๘.๘๘	-	-	-	๘.๘๘	๓.๐๖	-	๘.๒๒	
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	
	(๑๐๐)	(๑๑๕)	(๕๘)	(๑๑๘)	(๕๒)	(๑๒๓)	(๕๘)	(๑๐๕)	(๘๕๗)	